...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 196 6145. СЕНТЯБРИИН 29 ПЯТНИЦА 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Агуехэ Октябриин 33 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудтайгаар угтая

Советскэ хүнүүдэй үүсхэл ба бүхиие бадаруулагша социалистическэ мүрысөөн манай ажабайдалда гүнзэгыгөөр нэбтэрэн байна. Соведүүдэй ороной хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци шэн зориг, баатар габьяа гарган ажаллажа, социалистическэ ажахын ба культурын хүгжэлтые улам, улам урагшань дабшуулна, коммунистическэ байгуулалтын темпые бүри түргэдхэнэ.

Советскэ Союзай олон миллион ажалшад, Ленин—Сталинай партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые түрибэлгүй ехээр хүгжөөхын түлөө тэмсэнэ. Ажалай шэнэ мегодүүд, гайхамшаг үндэр бүтээсэлгээр ажаллаха ябадал хаа хаанагүй дэлгэржэ байна. Эдэ гэдын ашаар амжалтанууднай үдэрhөө үдэртэ арбидхагдан, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ арга бидэндэ олгоно.

Сталинградска, Куйбышевска гидроэлектростанцинуудые, асар ехэ каналнуудые барижа, үргэн баян нютагуудаа электрын гэрэлээр гыгүүлхэ, захагүй ехэ талануудые уhалдаг ба үрэжэл түрэл газар болгохо тухай Советскэ правительствын тогтоолнуул—манай хүсэнэй ба илалтануудай гэрэл, арад зоной ажана hайхан ябадал тухай сталинска анхарал оролдолгын гэршэ мүн.

Коммунистическэ общество байгуулха агууехэ сталинска түсэбые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байгаа бүхы советскэ арад Агуехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXXIII жэлэй ойе эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтаха зорилго табяад, социалистическэ мүрысөөнэй дүлые шэнэ хүсэтэйгөөр бадаруулжа байна.

Энэ мүрысөөндэ оролсоhон хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд «Пролетарская победа» гэжэ мытищинскэ фабрикын инженер нүхэр Ф. Ковалёвой методые өөhэдынгөө бүхы ажалда үргэнөөр хэрэглэхэ ба үйлэдбэриин түрүүшүүлэй туйлалтануудые гүнзэгыгөөр шудалан абаха хүдэлмэри ябуулжа байна.

Мүрысэгшэдэй зэргэнүүдтэ манай республикын машино-бүтээгшэд ба түмэрзамайхид, бүл нэхэгшэд ба колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд олоороо жагсажа байна. Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой суута стахановец нүхэр Казаиров булад хайлуулха даабаряа бүри ехээр үлүүлхэ уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилээ.

Улан-Удын мяханай комбинадай альбумин үйлэдбэрилхэ (мастер нүхэр Ефремов түрүүтэй) отделени табанжэлэйнгээ даабариие ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ зорилго табинхай, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Ахын аймагай «Улаан-Шарза» колхозой hаалишан, коммунистка нүхэр Д. Дамшаева hү hааха ба тоhо тушааха даабаряа үлүүлэн дүүргээд, мүн түсэбhөө гадуур олон литр hү, тоhо ноябриин 7 болотор тушааха уялга абаа.

Иволгын аймагай Буденнын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ олоороо оробо. Буденнынхид гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ даалгабариие аймаг дотороо түрүүлэн, 114 процент гүйсэдхөөд, хүдөө ажахынгаа бүхы хүдэлмэриин түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнад. Октябриин урда тээхи мүрысөөн предприяти, МТС, совхоз, колхоз бүхэндэ улам үргэдэн дэлгэржэ үргэлжэлhөөр.

«Мүрысөөн хадаа олон миллион хүнүүдэй бодото творческо хэрэг мүн гэжэ ажалшадай агууехэ вождьнор Ленин, Сталин hургана. Мүрысөөнэй амжалтань олониитын үүсхэлhээ ба эдэбхи хэшээлhээ, ажалша олониитые партийна, ажахын ба профсоюзна организацинуудай толгойлхо, тэдэниие зоригжуулха, тэдэнэй творческо үүсхэлые дэмжэхэ шадабариhаа дулдыдаха байна.

Олоной дунда дэлгэрүүлэгдэдэг, үрэ дүнгүүдыень бүридхэдэг ба жэшэжэ үзэдэг, үйлэдбэриин новаторнуудай түрүү дүй дүршэлые шэнжэлдэг, согсолдог ба оролдостойгоор нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлдэг ябадал хадаа социалистическэ мүрысөөнэй амжалтын шухала услови мүн». («Правда»).

Иимэ хүдэлмэри эмхидхэн, ажахын ба культурна бүри ехэ амжалтануудые хангаха — партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай арюун уялга, дайшалхы зорилго болоно.

Нютагуудтахи партийна, комсомольско организацинууд Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ зорюулагдаhан мүрысөөе үдэр бүри, тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ, олониитын үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, новаторнуудай үнэтэ эхилэлгэнүүдые пропагандалха ба дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлхэ, тэдэниие бүхы ажалшадай шадабари болгохо ёhотой.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ бүлтадаа хабаадажа, 1950 онойнгоо ба табанжэлэйнгээ үйлэдбэриин программые, ургаса хуряаха, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха, хүрэнгын үрhэ хааха, малажал хүгжөөхэ гэхэ мэтэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэриин түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэе, нүхэдүүд!

ВЦСПС-тэ

Профсоюзна хүтэлбэрилхы органуудай тоосоонууд ба hунгалтануудые хэхэ тухай асуудал ВЦСПС-эй президиумэй заседани дээрэ, сентябриин 26-да зүбшэн хэлсэгдэбэ. 1950 оной декабриин 1-hээ 1951 оной апрелиин 1 хүрэтэрхи үе соо профсоюзуудай фабрично-заводской, нютагай, районно, городской, областной, хизаарай, республиканска ба центральна комитедүүдэй, тэрэшэлэн профсоюзуудай областной, краевой ба республиканска соведүүдэй тоосоонууд ба hунгалтануудые хэхэ гэжэ шиидхэбэ.

Профсоюзна органуудай тоосоонууд ба hунгалтанууд хадаа большевистскэ партяар ба советскэ арадай вождь нүхэр И. В. Сталинаар манай ороной үмэнэ табигдаhан коммунистическэ общество байгуулха агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө, арадай ажахые хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, албахаагшадай, наука ба культурын хүдэлмэрилэгшэдэй үргэн олониитые хабаадуулгын оршон байдалда үнгэргэгдэхэ ёhотой.

Профсоюзна органуудай болохоёо байгаа тоосоонууд ба hунгалтанууд хадаа профсоюзуудай X съездын шиидхэбэринүүдые профорганизацинуудай дүүргэжэ байhаниие олониитээрээ шалгалга болохо ёhотой. Гүрэнэй түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхын, ажалай бүтээсые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхын, продукциин өөрынь үные химдаруулхын ба шанарыень hайжаруулхын түлөө, ажалай стахановска методүүдые, социалистическэ үйлэдбэриин түрүү новаторнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай культурна эрилтэнүүдые ба ажаhуудалай хэрэглэлнүүдые хангалгые саашадань hайжаруулхын түлөө социалистическэ мүрысөөе бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлгэ хадаа тоосоонуудта ба hунгалтануудта бэлэдхэлдэхи шухалын шухала зорилго мүн гэжэ профсоюзна организацинууд тоолохо ёhотой.

Съезднүүд ба конференцинүүдэй болотор, өөhэдынгөө хүдэлмэри тухайда түс түс предприятинуудай болон районуудай хүдэлмэришэд, албахаагшадай суглаанууд дээрэ тоосохыень профсоюзуудай центральна, областной комитедүүдтэ ВЦСПС-эй президиум hайшаач дурадхаба.

ВЦСПС-эй президиум болбол профсоюзна органуудай hунгалтануудые үнгэргэхэ тухай инструкци баталан абаба.

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫЕ ДҮҮРГЭХЫН ТУЛА БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭЕ!

Республикын аймагуудта таряа хуряалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн
1950 оной сентябриин 25.

Эзэлhэн hуурин	АЙМАГУУД	орооhото культурануудые хадалга (процентээр)
1.	Хэжэнгын	87,4
2.	Курумканай	85,6
3.	Кабанскын	82,6
4.	Кударын	82,4
5.	Прибайкальска	81,7
6.	Закаменай	81,0
7.	Баргажанай	78,6
8.	Бичурын	75,9
9.	Яруунын	73,8
10.	Байкало-Кударын	71,4
11.	Хориин	69,0
12.	Ториин	68,4
13.	Түнхэнэй	68,1
14.	Мухаршэбэрэй	66,8
15.	Заиграйн	66,6
16.	Кяхтын	65,3
17.	Иволгын	64,9
18.	Тарбагатайн	64,3
19.	Сэлэнгын	62,0
20.	Зэдын	49,3

Республикын аймагуудта үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн
1950 оной сентябриин 25.

Эзэлhэн hуурин	АЙМАГУУД	hуряагдаhан үбhэн (процентээр)	Силос даралга (процентээр)
1.	Закаменай	101,8	102,4
2.	Баргажанай	90,8	57,6
3.	Түнхэнэй	76,2	67,9
4.	Кабанскын	75,4	72,0
5.	Прибайкальска	70,9	87,5
6.	Байкало-Кударын	69,3	41,6
7.	Бичурын	68,1	53,4
8.	Курумканай	66,8	35,4
9.	Мухаршэбэрэй	62,2	59,0
10.	Заиграйн	61,9	28,1
11.	Хориин	59,6	67,4
12.	Яруунын	59,0	41,2
13.	Ториин	55,9	66,7
14.	Хэжэнгын	54,1	67,8
15.	Тарбагатайн	53,5	51,3
16.	Кударын	49,0	75,7
17.	Кяхтын	47,5	107,1
18.	Иволгын	46,8	98,4
19.	Зэдын	43,2	48,5
20.	Сэлэнгын	40,2	28,0

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомуудай ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай зууршалгаар доро дурсагдаhан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдээ гэбэл:

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ:

Уланай сомсоведэй **КИРОВЭЙ** нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Р. С. БУБЕЕВ**, парторганизациинь секретарь **С. В. БАДМАЕВ**).

Сувинска сельсоведэй **СТАЛИНАЙ** нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Г. Е. КОЖЕВИН**, парторганизациинь секретарь **А. А. КОКОРИН**).

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ:

Хужирска сомсоведэй «**3 ИНТЕРНАЦИОНАЛ**» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Б. С. ЦЫБИКОВ**, парторганизациинь секретарь **Г. Б. ЦЫБИКОВ**).

«**УЛААН МАЛШАН**» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Д. Р. БАТУЕВ**, парторганизациинь секретарь **Ц. Д. ГОНЧИКОВ**).

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ:

Туранска сельсоведэй **МОЛОТОВОЙ** нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **С. Б. БИЛДУЕВ**, парторганизациинь секретарь **Ж. Д. МАНШЕЕВ**).

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ:

Ильинскэ сельсоведэй **ЧАПАЕВАЙ** нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Л. С. БЕЛОУСОВ**, парторганизациинь секретарь **Я. Г. БАТАШОВ**).

МАШИНИСТЫН АМЖАЛТА

Таряа хуряалга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой жаткын машинист Даба Цыдыпов ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Нүхэр Цыдыпов үдэр бүри хоёр халаанай морёор хүдэлмэрилхэдөө нормоёо нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Нүхэр Цыдыпов ажалайнгаа үдэрые зүбөөр хэрэглэхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг. Запасной частьнуудые хододоо абажа ябадаг тула машинынгаа эбдэрхэдэ тэрэниие заhабарилхадаа ехэ сагаа гээдэггүй юм.

Мүнөө машинист Цыдыпов 155 гектар таряа хуряажа, колхознигуудайнгаа социалистическэ мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлээ.

А. Шулунов.

БРИГАДИР АБИДУЕВАЙ ХАРЮУСАЛГАГҮЙ ЯБАДАЛ

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай 1-дэхи бригадада таряа хуряалгын шанар муугаар сахигдана. Тэрэнэй эсэстэ таряанай колосууд ехээр гээлтэдэ ороно. Жэшээнь, Тасархай гэжэ участогта боолто боогшод колосуудые ехээр унагаадаг ба тэдэнээ тармажа абадаггүй байха юм. Бригадир Молон Абидуев таряа гээhэн гэмтэ хүнүүдтэ ямаршье хэмжээ абанагүй.

Колхозой правлениин түрүүлэгшэ Санжиев, партийна организациин секретарь Лодоев гэгшэд энээниие hайн мэдэжэ байбашье hанаа амарhан hууна.

Б. Банзатов.

ГАЗАРТАРЯАЛАНГАЙ ШЭНЭ БАЗА

СССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр М. Н. Поповтой хөөрэлдөөн

Украинын урда зүгтэхи шэнэ барилга хадаа ороной гандуу районуудай байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха талаар агууехэ Сталинай түсэбөөр бэелүүлэгдэжэ байгаа асари ехэ хүдэлмэринүүдэй шухала звено болоно. Украинын урда зүгэй Херсонско, Запорожско, Николаевска, Днепропетровско областьнууд ба Крымэй хойто районууд үрижэлтэ газарнуудаар баян юм. Наранай элшэ ба дулаан агаар эндэ элбэг. Ургасын урган эдеэшэхэ болзор соохи температурын сумма 3 мянга үлүүтэй градус болодог байна. Украинын урда зүгэй уларил хадаа хлопчатник, рис, виноград ба дулаанда дуратай бусад культурануудые тарихада тон таатай юм. Гэбэшье, шииг нойто багатай ба ган болодог дээрэhээ урда зүгэй энэ гайхамшагта булангые дүүрэнээр ашаглаха арга боломжо байгаагүй.

Урда-Украинска каналай ба Хойто-Крымскэ каналай байгуулагдахада, гандуу тала газарнуудта ажабайдал хубилгагдаха байна. Украинада колхозуудай ба совхозуудай 1200 мянган гектар полинууд уhалагдаха. Днепрын уhан Крымдэ 300 мянган гектар газарые тэрэшэлэн уhалха болоно. Тэрээнhээ гадна Украинын урда районуудта ба Крымэй хойто районуудта 1700 мянган гектар газар уhажуулагдаха байна.

Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудhаа дээшээ байгаа 800 мянган гектар газар электробүлэлгын туhаламжаар механическа аргаар уhалагдаха юм. Днепр дээрэ, Каховка городой райондо баригдаха гэжэ правительствын тогтоолоор хараалагдаhан шэнэ гидроэлектростанци уhа механическаар дамжуулан үгэхэ энерги гаргаха байна. Энэ райондо 14 миллиард кубометр уhа багтааха ехэ водохранилищи байгуулагдахаар хараалагдаба.

Урда-Украинска канал Каховско водохранилищитай залгагдажа, Украинын урда зүгэй үгаа ехэ газарые эзэлhэн уhалалгын единэ системэ бии болгогдохо байна.

Крымэй ба Украинын уhалагдаха газарнууд дээрэ хлопчатнигай, шэниисын ба бусад культурануудай ургаса хэдэн дахин дээшэлхэ байна. Колхозууд ба совхозууд гектарhаа 18—20 центнерhээ доошо бэшэ хлопок, 30—35 центнер шэниисэ, 40 ба тэрээнhээ үлүү центнер рис абажа шадаха болоно. hү мяханай малажал, нарин нооhото хонинажал, шубуунажал үзэгдөөгүйгөөр хүгжэхэ юм. Хаа хаанагүй, колхозуудай ба совхозуудай полинууд дээрэ, каналнууд болон водохранилищинуудай эрьеэр, уhалагдаhан газарай захаар үдхэн ой модон таригдажа, уларилые зөөлэрүүлхэ ба тала газарай нэгэ янзын байгаалиие хубилгаха байна. Украинска ба крымскэ колхознигуудай тосхонууд шэнэдхэн хубилгагдаха юм. Үйлэдбэридэ электричество үргэнөөр нэбтэржэ, байра байдалда ехээр хэрэглэгдэдэг болохо байна.

Волга дээрэ Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинууд, Туркменскэ главна канал, Днепр дээрэ Каховско гидроэлектростанци, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнууд — иимэ барилганууд хадаа арадай аша туhада ба зол жаргалай тулада зохёон бүтээхэ ажалай бадаржа байгаа социализмын түгэс хүсэтэ орондо лэ бэелүүлэгдэжэ болохо байна. Богонихон болзор үнгэрөөд байхада, манай орон 5300 мянган гектар уhалууриин газар абаха. Энэ хадаа олон миллион тонно хлопок, шэниисэ ба үнэтэ бусад продуктнуудые нэмэлтэ болгон советскэ арадта үгэхэ болоно.

Бэлэдхэлэй Харлунска пунктда (Бичурын аймаг) таряа шэрэдэг Союззаготтрансын шофер-коммунист И. И. Гороховский hайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэр 13 үдэрэй турша соо 5 мянган тонно-километр хэжэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой 50 тонно таряа 100 километрын газарта шэрээ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Гороховский автомашинынгаа дэргэдэ байна.
З. Веснинагай фото.

Аймаг соогоо түрүүлэн...

Вилютайска сельсоведэй Круминай ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд Бичурын аймаг дотор эгээн түрүүлэн эртын орооhото культурануудай хуряалгые дүүргэhэн байгаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Окино-Ключевскойн МТС-эй түрүү комбайнер Василий Перевалов 352 гектар таряа хуряажа, даалгабаряа нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэhэн байна. Комбайнернууд Сергей ба Филипп Ефимовууд Круминай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ 250—250 гектар таряа хуряажа, сезонно даалгабаряа мүн лэ үлүүлhэн байха юм.

Аймагай түрүү колхозууд таряа сохихо, сэбэрлэхэ ба гүрэндэ тушааха хүдэлмэринүүдые түргэн темпээр ябуулжа байна. Круминай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель «Заготзерногой» пунктда мянгаад гаран центнер эрхим шанартай таряа тушаагаад, энэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлhээр.

Гээгдэнги колхозуудые урагшань татаха

Хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые саг болзор соонь дүүргэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсоhон Калининай нэрэмжэтэ колхозой (Харамодон) гэшүүд таряа тушаалгые графигай ёhоор ябуулжа байна. Эндэхид сентябриин гараhанhаа хойшо таряа тушаалгын темпые улам эршэдхээ. Тиигэжэ табан хоногойнгоо графигые 60-аад центнерээр үлүүлэн дүүргэдэг болобо.

Колхозой правлениин түрүүлэгшэ П. Будаев, партийна организациин секретарь Л. Ринчинов гэгшэд таряа хуряалга, тушаалгын ябасые үдэр бүри хинан шалгадаг, түрүүшүүлые урмашуулха, гээгдэгшэдые урагшань татаха хэмжээнүүдые абадаг байна. Тэрэнэй ашаар колхознигуудынь таряа хуряалга, тушаалгын хүдэлмэридэ үнэн сэхээр хабаадажа, үндэр бүтээсэ туйланад.

Зүгөөр, Курумканай аймагай зарим колхозууд хуряалгые эхилхэhээ хойшо таряа тушаалгын графигые таhалдуулжа байна. Тэдэнэй тоодо Кагановичын, Сталинай нэрэмжэтэ, «Зорик», «Октябрь» колхозууд оролсоно. Хэтэрхэдээ түрүүшынь хоёр колхозууд мэнэ hая болотор гүрэндөө килограммшье таряа тушаангүй байба. Эдэ колхозууд комбайнуудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглахын түлөө оролдоогүй, таряа шэрэхэ мори унаа, мэшээг амhарта мэтын хэрэгсэлнүүдые саг соонь бэлэдхээгүй байха юм.

Д. Дондупов.

„ВКП(б)—СОВЕТСКЭ ОБЩЕСТВЫН ХУТЭЛБЭРИЛХЫ БА ЗАЛАН УДАРИДАХЫ ХУСЭН“

ГЭҺЭН ТЕМЭЭР ЗАНЯТИ ХАЙШАН ГЭЖЭ ХЭХЭБ

«ВКП(б) — советскэ общеcтвын хүтэлбэрилхы ба залан удаpидахы хүсэн» гэһэн темые шудалан үзэлгын зорилго хадаа коммунизмын илалтын түлөө советскэ арадай тэмсэл дотор Ленин—Сталинай партиин эмхидхэхы ба залан удаpидахы үүргые бүхы талаарнь харуулха ябадал болоно. Большевистскэ парти болбол советскэ общество дотор яахадаа тиимэ ехэ хүсэтэй ба нэрэ хүндэтэй болонхойб, арад ниитые болон социалистическэ гүрэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгээ хайшан гэжэ бэелүүлнэб гэжэ һурагшад занятинуудай үедэ үшөө гүнзэгыгөөр ойлгохо байна.

Энэ темээр хэгдэхэ заняти хүмүүжүүлгын тон ехэ удхашанартай. Ленин Сталин хоёрой удаpидалгаар большевигүүдэй парти ажалшадай интересүүдэй түлөө, социализмын илалтын түлөө эрэлхэгээр, эрид шуудаар, оролдосотойгоор хайшан гэжэ тэмсэһыень һурагшад ойлгохо байна. Энэ темын материалые шудалалга хадаа һурагшадай политическэ болон ажалай дэбжэлтын ургалтада туһалха юм.

«ВКП(б) — советскэ общеcтвын хүтэлбэрилхы ба залан удаpидахы хүсэн» гэһэн темые шудалан үзэлгэдэ программын ёһоор 10 час хараалагдана. Энэ сагые иимээр хубаагаа һаа һайн байна: темын нэгэдэхи разделые шудалан үзэлгэдэ—6 часыень, хоёрдохи разделыень шудалан үзэлгэдэ—4 час хараалха.

НЭГЭДЭХИ ЗАНЯТИ

«Большевистскэ партиин хүсэниинь юун бэ» гэһэн нэгэдэхи разделэй материалые һайнаар шудалан ойлгохын тулада хоёр—хоёр часай гурбан заняти хэхэ гэжэ һайшаан дурадхагдана. Нэгэдэхи заняти хадаа манай орон дотор социализмын илалтын түлөө тэмсэлэй шухалын шухала үенүүдтэ большевистскэ партиин бэелүүлһэн ажал-ябуулгые хуряангыгаар шэнжэлхэ ябадалда зорюулагдана. Хоёрдохи заняти хадаа шэнэ шэнжын парти мүн болоһон большевистскэ партиин үндэһэ илгаануудые харуулха ябадалда, большевистскэ партиин агууехэ вождьнор болон эмхидхэгшэнэр В. И. Ленин И. В. Сталин хоёрой ажабайдал ба ажал-ябуулгатай танилсуулха ябадалда зорюулагдана.

Түрүүшын темые шудалан үзэлгын дүнгүүдые гаргаһанайнгаа удаа пропагандист болбол большевистскэ партиин байгуулагдаһан ба хүгжэһэн тухай хэлэжэ эхилхэ байна. Арадай зол жаргалай түлөө тэмсэл дотор революциин агууехэ генинэр — Ленин Сталин хоёрой байгуулһан, хүмүүжүүлһэн, хатуужуулһан Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин хүтэлбэри доро советскэ арад социалистическэ общество байгуулаад, мүнөө коммунизм тээшэ этигэл найдамтайгаар дабшажа ябана гэжэ пропагандист һурагшадта һануулха байна. Оршон мандаһан түрүүшынгээ удэрнүүдһээ хойшо большевигүүдэй парти болбол Росси доторхи буржуази-помещигүүдэй байгуулалтые унагааха, хүдэлмэришэд таряашад хоёрой засаг тогтоохо, социализм байгуулха гэһэн агууехэ уг зорилго урдаа табиһан юм гэжэ пропагандист зааха ёһотой. Партиин энэ гол зорилгонь 1903 ондо партиин хоёрдохи съезд дээрэ баталан абтаһан, манай партиин түрүүшын программа соо тодорхойлогдоһон юм. Ленин Сталин хоёрой хүтэлбэри доро большевигүүд ажалша ниитые хойноһоо дахуулан, энэ зорилгоёо бэелүүлхын түлөө хэлбэрилтэгүйгөөр ябаа.

Марксизм-ленинизмын теореор зэбсэглэгдэһэн, Ленин—Сталинай парти ородой хүдэлмэришэн ангиие ба ажалша таряашадые гурбан революци соогуур хүтэлбэрилэн ябаа, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциие зоригжуулагшань ба эмхидхэгшэнь байгаа, гражданска дайнай жэлнүүдтэ гадаадын империалистнууд болон дотоодын контрреволюциһаа залуу советскэ гүрэнөө хамгаалха хэрэгые эмхидхээ. Большевигүүдэй парти болбол манай Эхэ орониие гадаадын боголшолгын аюулһаа аршалан абараа гэжэ пропагандист зааха ёһотой.

Энэ хөөрэлдөө хэхэдээ пропагандист болбол Горькиин «Эхэ», Маяковскиин «Владимир Ильич Ленин» гэхэ мэтэ зохёолнуудые уранһайханай литератураһаа хэрэглэжэ шадаха байна.

Урдань манай парти социал-демократическа парти гэжэ нэрэтэй байһан юм гэжэ пропагандист тайлбарилха ёһотой. Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үедэ Баруун Европын социал-демократическа партинуудай лидернүүд ба ородой меньшевигүүд өөһэдынгөө харата муухай урбалтаар социал-демократиин нэрэ гутаажа, хүдэлмэришэн ангиһаа урбаһан, империалистнуудта алба хэдэг болоһон байха юм. Тиимэ дээрэһээ В. И. Ленинэй дурадхалаар 1918 оной март соо манай партиин долоодохи съезд өөрынгөө партиие коммунистическэ парти гэжэ, хүдэлмэришэнэй партиие Маркс Энгельс хоёрой нэрлэһэндэ адляар нэрлэхэ гэжэ шиидхэһэн байна. Тиихэдэ партимнай Российска коммунистическэ (большевигүүдэй) парти гэжэ нэрэтэй болоо.

XIV съездһээ хойшо манай парти Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) парти — ВКП(б) гэжэ нэрэтэй болонхой.

1919 оной март соо партиин наймадахи съезд дээрэ партиин шэнэ программа баталан абтаһан байгаа.

Саашань пропагандист болбол гражданска дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ, оронойнгоо арадай ажахые һэргээн бодхоолгын бүхы хэрэгые хүтэлбэрилхэ үедөө большевигүүдэй партиин бэелүүлһэн үүргэ тухай зааха байна.

Манай орон дотор социализмын илалтын түлөө партиин хэһэн тэмсэлдэ пропагандист һурагшадай анхарал хандуулха ёһотой. Нэгэ орон дотор социализмын илаха тухай ленинско-сталинска һургаалаар зоригжуулагдаһан парти хадаа Россин экономическа болон культурна гээгдэлые усадхахын түлөө тэмсэлдэ, сталинска табанжэлнүүдые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые жагсаан бодхоогоо. Советскэ арад ороной социалистическэ индустриализациин ба хүдөө ажахын коллективизациин сэсэн мэргэн сталинска программые хэрэг дээрэ бэелүүлжэ, ажалай баатаршалгын гайхамшагта жэшээ харуулаа. Ажалшадай интересүүдэй түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэжэ, агууехэ ленинскэ захянуудые аршалан хамгаалжа ба бэелүүлжэ, большевигүүдэй парти хадаа троцкистнуудые, зиновьевецүүдые, бухаринецүүдые, буржуазна националистнуудые болон арадай бусад дайсадые бута сохёо. Тэдэ бузар муухай дайсад шпионуудай, алууршадай ба диверсантнуудай банда болоо, СССР дотор капитализмые һэргээн бодхоохо, манай орониие гадаадын империалистнуудай богоолшололгодо оруулха гэжэ һэдээ. Арадай тэдэ зэрлиг муухай дайсадые бута сохилго хадаа социализм амжалтатайгаар байгуулгын шухала услови мүн байгаа, энэ хэрэг хадаа манай агууехэ вождь, багша нүхэр Сталинай хэлбэришэгүй, эрид шууд, сэсэн мэргэнээр урид харадаг байһанайнь ашаар бэелүүлэгдэә.

Амгалан тайбан байгуулалтын жэлнүүдтэ партиин бэелүүлэн хүтэлбэрилхы ба залан удаpидахы ажал-ябуулга тухай хэлэжэ үгэхэ зуураа, пропагандист болбол предприятиин, колхозой, районой, областиин, хизаарай түүхэһээ баримтанууд ба жэшээнүүдые харуулжа шадаха байна. Теэд жэшээ баримтанууд хадаа манай оронии социалистическээр шэнэдхэн байгуулха бүхы хэрэгые партиин хайшан гэжэ хүтэлбэрилһыень эли тодоор харуулха байна. Мүн уранһайханай литератураһаашье жэшээнүүдые хэрэглэхэ шухала. Тиимэ жэшээнүүдые Ф. Гладковай «Энергия», М. Шолоховой «Поднятая целина», Ф. Панферовой «Бруски», В. Маяковскиин «Хорошо» гэхэ мэтын зохёолнууд сооһоо оложо болоно.

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро советскэ арад дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэн, таряашанай түрүүшын социалистическэ гүрэниие, советскэ гүрэниие, капиталистическэ богоолшололгоһоо сүлөө болохын түлөө тэмсэлдэнь бүхы оронуудай ажалшадай түшэг тулгууриие ба этигэл найдабариие байгуулаа, манай орон дотор социализм байгуулаа.

Хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлхэ зуураа, пропагандист болбол немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) парти оронойнгоо бүхы материальна болон духовно хүсэнүүдые социалистическэ Эсэгэ ороноо хамгаалгада эльгүүлээ гэжэ хэлэхэ ёһотой. Манай Эхэ орондо тохёолдоһон тэрэ хүшэр хүндэ үедэ большевигүүдэй парти болбол «фашистска булимтарагшадта эсэргүү бүгэдэарадай тэмсэлэй эмхидхэгшэ ба зориг бадаруулагша боложо манай урда ябаба. Партиин зохёон байгуулха хүдэлмэринь дайсаниие хяа бута сохихо хэрэгтэ бидэнэй бүхы хүсэн ба арга шадалые хандуулжа, советскэ хүнүүдэй бүхы оролдолгые нэгэдхэн хамтадхажа, ниитынгээ зорилго тээшэ шэглүүлээ». (И. Сталин. «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн тухай», Вурмонгиз, 1947 он, нюур 122).

Большевигүүдэй партиин болон агууехэ Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэринь гитлеровскэ Германида ба империалистическэ Японидо эсэргүү дайнда советскэ арадай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтые хангаа. Фашизмын харата муухай хүсэнүүдые илаһан советскэ арадай агууехэ илалтань хүн түрэлтэниие гитлеровскэ богоолшолгоһоо аршалан абараа, Европын арадуудта эрхэ сүлөө олгоо, социализмын фронтые үргэдхэн бэхижүүлээ, капиталистическэ системые тон ехэ гээлтэдэ оруулаа, мүнөө социализм байгуулха зам дээрэ гараһан хэдэ хэдэн оронууд түс системэһээ һалаа.

Дайнай хойто тээхи үедэ большевигүүдэй парти советскэ арадай зориг хүсэлыень арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ, ажалшадай байдалай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлжэ, энэ талаар тон ехэ амжалтануудые түйлаха хэрэгтэ зорюулаа.

Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин бүхы түүхэнь арадай интересүүдтэ коммунистнуудай партиин үнэн сэхээр алба хэлгын, арадай жаргалта байдалай түлөө, ерээдүйн гэрэлтэ һайхан байдалай түлөө, коммунизмын илан мандахын түлөө баатар зоригто тэмсэлэй эли тодо жэшээ мүн болоно гэжэ пропагандист хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ хэлэхэ байна. Большевигүүдэй парти арадай интересүүдэй түлөө оролдожо шадаха байха гэжэ советскэ хүнүүд өөһэдынгөө ажабайдал дээрэ ойлгоо. Тиимэһээ ниитэ зоной дунда ВКП(б)-гэй нэрэ хүндэнь угаа ехэ ба мүхэшэгүйл, тиимэһээ советскэ арад коммунистнуудай партида хизааргүй ехээр этигэн найдана.

Советскэ арадта, дэлхэйн бүхы простой хүнүүдтэ большевигүүдэй героическа партиин, Ленин—Сталинай партиин хизааргүй ехээр дэмжэгдэдэг, инаглан дурлагдадаг шэнгээр арад ниитэдэ дэмжэгдэдэг, инаглан дурлагдадаг өндоо тиимэ партиие дэлхэйн политическэ партинуудай түүхэ мэдээгүй ба мэдэнэшьегүй.

Большевигүүдэй парти хадаа советскэ арадай бодото вождь, социалистическэ общеcтвын зоригжуулагша, удаpидагша хүсэн мүн. Большевигүүдэй партиин ленинско-сталинска политикань советскэ гүрэнэй ажабайдалай үндэһэ һуури мүн.

Удаадахи заняти дээрэ болохо хөөрэлдөөн дотор һурагшадай зүбшэн хэлсэлгэдэ иимэ асуудалнуудые табижа болохо:

1. Большевигүүдэй парти урдаа ямар уг зорилгонуудые табяаб, тэдэ зорилгонуудаа бэелүүлхын түлөө ямар замаар ябааб?

2. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтын түлөө большевигүүдэй парти хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлые хайшан гэжэ хүтэлбэрилөөб?

3. Гражданска дайнай жэлнүүдтэ, арадай ажахые һэргээн бодхоохо жэлнүүдтэ большевигүүдэй партиин бэелүүлһэн үүргэнь ямар бэ?

4. Сталинска табанжэлнүүдые бэелүүлхын түлөө, манай орон дотор социализм байгуулхын түлөө парти хайшан гэжэ тэмсээб?

5. Немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү советскэ арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ большевистскэ партиин зоригжуулагша, эмхидхэгшэ хүсэниинь ямар байгааб?

6. Дайнай хойтохи үедэ арадай ажахые һэргээн бодхоохын ба саашадань хүгжөөхын түлөө манай арадай тэмсэлые Ленин — Сталинай парти хайшан гэжэ хүтэлбэрилнэб?

Эдэ асуудалнуудаар хөөрэлдөө эршэмтэйгээр дэлгэрүүлхэ зуураа, пропагандист болбол хөөрэлдөөндэ бүхы һурагшадай эдэбхитэйгээр хабаадахынь түлөө оролдохо ёһотой. Партиин түүхын гол үенүүдые һурагшадай батаар ойлгохонь шухала, манай арадай бүхы илалтануудай үндэһэ һууринь большевистскэ партиич, тэрэнэй гениальна вождьнор Ленин Сталин хоёрой сэсэн мэргэн хүтэлбэри мүн гэжэ гүнзэгыгөөр ойлгохонь шухала.

ХОЁРДОХИ ЗАНЯТИ

Шэнэ шэнжын парти мүн бологшо большевистскэ партиин үндэһэн илгаануудые харуулха хэрэгтэ зорюулагдаһан хөөрэлдөөе пропагандист болбол хүдэлмэришэн анги хадаа революционно марксистска партигүйгөөр мүлжэгшэдэй засагые унагаажа ба социалистическэ общество байгуулжа шадахагүй гэжэ зааха ябадалаар эхилхэ ёһотой.

«Пролетариадта,—гэжэ Ленин бэшээ һэн, — засагай түлөө тэмсэлдэнь эмхидэлһээ бэшэ ондоо зэбсэг үгы юм. Буржуазна оронууд дотор анархическа конкуренциин ээрхэлгээр нэгэдэлээ задаргагдаһан, капиталай туһын тула сүлөөтэбэшэ хүдэлмэридэ дарагдашаһан гүйсэд үгырэлэй, зэрлиг байдалай ба муудан доройтолгын «оёорто» холдодоо хаягдажа байһан пролетариат болбол марксизмын принципүүдэй ёһоор нэгэдэһэн тэрээнэй идейнэ нэгэдэлгэ хадаа, хэдэ хэдэн миллион ажалшадые хүдэлмэришэн ангиин армида нигта жагсаагша эмхиин материальна нэгэдэл бэхижүүлһэн, зүбхэн тэрээнэй ашаар илагдашагүй хүсэн боложо шадаха ба болохоншье зайлашагүй байна. Тиин ородой самодержавиин үмхиржэ хосорһон засагшье, мүн уласхоорондын капиталай үмхирэн хосоржо байгаа засагшье энэ армиин урда тогтон байжа шадахагүй» (Ленин, том VI, нюур 328).

Буржуазие зайлуулха, коммунистическэ общество байгуулха шадалтай единэ революционно арми болгон хэдэ хэдэн миллион ажалшадые нигтаруулан жагсаахын тула хүдэлмэришэн ангида парти хэрэгтэй.

Реформизмын, оппортунизмын сурталаар хүмүүжүүлэгдэһэн баруун-европейскэ социалистическэ партинууд Маркс, Энгельсын революционно һургаалһаа урбаа. Эдэ оппортунистическэ партинууд мүлжэгшэдэй засагые унагааха шухала байһаниие, социалистическэ революциин шухала байһаниие арсан буруушаажа, хүдэлмэришэн ангиие мэхэлдэг, амгалан замаар, парламентын баталһан реформонуудай туһаламжаар социализмда хүрэжэ болохо юм гэжэ ажалшадта хэлэдэг һэн. Социал-демократическа партиин гол уялгань парламентска тэмсэл мүн гэжэ тэдэ оппортунистическэ партинууд тоолодог байгаа. II Интернационалай социал-демократическа партинууд эдэ үзэлнүүдые баримталжа ба тараажа, капитализмын һууриие хамгаалдаг, мүлжэгшэдэй ээрхэг ангиие бэхижүүлдэг һэн.

Англо-американска империалистнуудта алба хэжэ, хүдэлмэришэн ангиин интересүүдһээ урбаһан ба ажалшадай харата муухай дайсад болоһон Европодохи баруунай социалистнуудай партинууд мүнөө эгээн тиимэ партинууд мүн болоно гэжэ пропагандист һурагшадай анхарал хандуулха ёһотой.

Ородой меньшевигүүд хадаа баруун-европейскэ оппортунистическэ партинуудта адли социал-демократическа партиие байгуулха гэжэ һанаа. Тэдэнэр хадаа социалистическэ революциин дэлгэржэ байхада ниитэ зоной революционно тэмсэлые хүтэлбэрилжэ оройдоошье шадахагүй байгаа.

Тиимэһээ засагай түлөө тэмсэлдэ пролетаринарые хүтэлхэ хүсэд шэн зоригтой, зорилгодоо хүрэхэ зам дээрэ байһан үһан доогуурхи бүхы шулуунуудые зайлаад гаража шадаха, илалта туйлаха хүсэд дүй дүршэлтэй ба шадамар, шэнэ, дайшалхы, революционно парти байгуулха хэрэгтэй болоо һэн.

Ленин — Сталин болбол шэнэ шэнжын тиимэ партиие — большевигүүдэй революционно партиие байгуулаа.

Саашань пропагандист болбол большевистскэ партиин хүсэн ба түгэлдэр шадалынь бологшо тэрэнэй үндэһэн илгаанууд тухай хэлэхэ байна.

Парти гээшэ хүдэлмэришэн ангиин хубинь, тэрэнэй отрядуудай нэгэниинь мүн гэжэ һурагшадта пропагандист тайлбарилха байна. Большевигүүдэй парти хүдэлмэришэн ангиин бусад отрядуудһаа юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, тэрэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин түрүү, ушар ёһо мэдэхэ, марксистска отряд, тэрэнэй авангард мүн болоно. Хүдэлмэришэн болон ажалша ниитын түрүү хүнүүд, коммунизмын хэрэгтэ эсэстээ хүрэтэр үнэн сэхэ хүнүүд партиин зэргэдэ байдаг.

Энээниие пропагандист болбол арадай хэрэгэй түлөө, социализмын түлөө коммунистнуудай героическа тэмсэлэй эли тодо баримтануудаар харуулжа шадаха юм. Уранһайханай литератураһаа абтаһан жэшээнүүд хөөрэлдөөе һонирхолтой болгохо. Тиимэ жэшээнүүдые пропагандист болбол советскэ уранһайханай литература дотор М. Горькиин «Эхэ», А. Фадеевэй «Бута сохилго», К. Фединэй «Юрэ бусын зун», В. Ажаевай «Москваһаа холо», С. Бабаевскиин «Алтан Одоной кавалер», болон «Газар дээгүүр сасарһан гэрэл», А. Чаковскиин «Манай эндэ үглөөгүүр болонхой» гэхэ мэтэ бусад зохёолнууд сооһоо олохо байна.

Парти хадаа түрүү революционно теореор зэбсэглэгдэнхэй байха ёһотой гэжэ Ленин Сталин хоёр һургана. «Түрүү тэмсэлшын үүргые түрүү теореор хүтэлбэри хэдэг парти дүүргэжэ шадаха юм» (В. И. Ленин, Зохёолнууд, том, 5, нюур 342). Большевистскэ партиин хүсэниинь марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхэ байһан ябадалдань юм гэжэ пропагандист шухалашалан зааха ёһотой.

Марксистско-ленинскэ теори хадаа общеcтвын хүгжэлтэ тухай наука, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн тухай наука, пролетарска революци тухай наука, коммунистическэ общество байгуулха тухай наука мүн гэжэ тайлбарилха хэрэгтэй.

Большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро манай арадай туйлаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтанууд хадаа марксистско-ленинскэ теориин үнэн зүб байһанай эли тодо гэршэ мүн. Научна коммунизмын агууехэ идеянууд советскэ хүнүүдые ажалай баатаршалгануудта, тэмсэлдэ зоригжуулна, коммунизм тээшэ замыень гэрэлтүүлнэ.

«Организаци халаа хүсэнүүдые арба дахин ехэ болгодог» гэжэ агууехэ Ленин заадаг һэн. Большевистскэ парти хадаа дээдэ зэргын эмхидхэлтэй байһандаа хүсэтэй. Жаяг заршамтай, эмхитэй, нигта жагсаалтай туладаа большевигүүдэй парти коммунизмын илалтын түлөө советскэ арадай тэмсэлые амжалтатайгаар хүтэлбэрилжэ шадана.

Большевистскэ парти эмхитэй, жаяг заршамтай, нигта жагсаалтай байһандаа хүсэтэй.

Парти хадаа хүдэлмэришэн ангиин гансахан организаци бэшэ юм гэжэ саашань пропагандист тайлбарилха байна. Олониитын мүн бусадшье организацинууд пролетариадта бии, тэдээнгүйгөөр пролетариат тэмсэлээ амжалтатайгаар ябуулжа шадахагүй байна. Тиимэ организацинууд гэхэдэ, ажалшадай депутадуудай Соведүүд, профсоюзууд, ВЛКСМ, кооперативууд, культурно-гэгээрэлэй организацинууд гэхэ мэтэ болоно.

Хүдэлмэришэн ангиин эдэ бүхы отрядуудай ажал-ябуулгые нэгэн уг зорилго тээшэ шэглүүлхын тулада, хүдэлмэридэнь арсалдаа гаргахагүйн тулада ажалшадай бүхы организацинуудай ажал-ябуулгые хүтэлбэрилхэ, коммунизмын түлөө тэмсэл дотор тэдэнэй ниитын шугамые зохёохо организаци хэрэгтэй. Тиимэл шалгагдамал организаци хадаа Ленин—Сталинай парти мүн болоно.

Ажалшадай дайсад, троцкистнууд болон бусад урбагшад хүдэлмэришэн ангиие һуларуулха, дайсанай урда зэбсэггүй болгохо гэжэ эрмэлзэн, пролетариадай диктатура дотор коммунистическэ партиин бэелүүлдэг хүтэлбэрилхы үүргые арсадаг һэн. Ленин — Сталин хадаа хүдэлмэришэн ангиин бусад организацинуудай дунда партиин бэелүүлдэг хүтэлбэрилхы үүргын түлөө эсэшэ еусашагүйгөөр тэмсээ. Большевигүүдэй парти болбол пролетариадай ангиин организациин дээдэ зэргын формо мүн гэжэ Ленин —Сталин хоёр һургадаг.

Хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлхэ зуураа, пропагандист болбол большевистскэ партиин хүсэниинь олониитэтэй таһаршагүй барисаатай байһандаа юм гэжэ зааха байна. Олониитэтэй партиин эбдэршэгүй барисаатай байһанайнь гэршэ хадаа партиин бүхы хэмжээ-ябуулгануудые арадай нэгэн һаналаар дэмжэдэг ябадал мүн. Энэ барисаан хадаа коммунизмын эрхим байгуулагшадые, советскэ арадай үнэн сэхэ хүбүүд ба басагадые зэргэдээ оруулан партиин ургадаг дээрэһээ тэрэшэлэн харагдана.

Арадтай партиин барисаатай байһаниинь һунгуулиин кампани дотор эли дотоор харагдана. Һунгуулиин кампанида коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блок толотомо илалта заатагүй туйладаг.

Большевистскэ парти партийнабэшэ хэдэ хэдэн миллион хүнүүдые бэеэ тойруулан жагсаана. Бүхы советскэ арад большевигүүдэй партиие тойрон жагсанхай. Тиимэ хадаа парти хүсэтэй, илагдашагүй байна. СССР дотор бүхы советскэ общеcтвын морально-политическэ нэгэдэл [...] жанхай.

Большевистскэ партиин [...] хадаа шүүмжэлэл ба ө[...] шүүмжэлэлһээ айдаггүй, ка[...] дые өөһэдынь алдуунууд [...] һургадаг ба хүмүүжүүлдэг [...] далдань байна.

«Парти, большевигүүд, [...] ороной бүхы үнэн сэхэ хүдэл[...] шэд ба ажалша элементнүүд [...] най хүдэлмэриин дутуу дун[...] дые, манай байгуулалтын [...] дунданууды элирүүлэг лэ, [...] хүдэлмэридэ, манай байгуул[...] да тогтонги байдал, бур [...] үжэлтэ байхагүйн тулада, [...] бүхы хүдэлмэриин, манай [...] байгуулалтын үдэрһөө үдэр [...] һайжархынь ба амжалтаһаа [...] жалта тээшэ ябахынь тулада [...] най дутуу дунданууды ус[...] ха замые зааг лэ», — гэжэ [...] Сталин хэлэнэ.

Большевистскэ шүүмжэл[...] өөрыгөө шүүмжэлэл манай пар[...] хүгжэлтын гол услови мүн бо[...]

Ленин—Сталинай парти х[...] хүдэлмэришэн ангиин дайса[...] эсэргүү эбсэшэгүй, тэмсэл д[...] ургаһан ба хатуужаһан юм [...] саашань пропагандист хэлэхэ [...] той. Большевигүүдэй парти [...] меньшевигүүдэй, анархистну[...] эсернүүдэй жэжэбуржуазна [...] нуудые бута сохёо. Хоёр нюур[...] гажа ба баг нэмэржэ, большев[...] скэ партида ба советскэ гүр[...] эсэргүү һандаргалтын хүдэл[...] хэдэг байһан троцкистнууд, [...] вьевецүүд, бухаринецүүд, на[...] нал-уклонистнуудай антилени[...] группировкануудые большев[...] дэй парти өөрынгөө зэргэнүү[...] үндэһөөрнь онгилжо хаяа.

Троцкистско-бухаринска ба[...] сад урбагшадые гадаадын [...] нуулай агентнуудые бута со[...] партимнай өөрынгөө зэргэнүү[...] бэхижүүлээ, өөрынгөө зэргэнү[...] үзэгдөөгүй нэгэдэл ба нигта [...] саал туйлаа.

Большевистскэ парти хада[...] хэй дээрэ шэнэ шэнжын түрүү[...] парти, ленинизмын парти мүн [...] пропагандист түгэсхэл соогоо [...] лэхэ байна. Большевистскэ пар[...] бүхэдэлхэйн-түүхэтэ дүй дү[...] дээрэ бүхы оронуудай комму[...] нууд пролетариадай дайшалхы [...] волюционно партинуудые бай[...] жа ба бэхижүүлжэ һурана. Со[...] лизмын түлөө олониитын тэмс[...] хүтэлбэрилхэ ябадалда ах[...] компартинууд большевигүүдэ[...] тиһаа һургаал абана.

Ленин—Сталинай парти х[...] хүдэлмэришэн ангиин бодото [...] тернациональна партиин ү[...] жэшээ мүн. Ленин—Сталинай [...] ти манай арадые зориг бада[...] лагша советскэ патриотизмын [...] сурталаар, пролетарска инте[...] ционализмын үзэл сурталаар [...] мүүжүүлнэ, национализмын [...] аашануудта эсэргүү эрид шан[...] тэмсэһэн ба тэмсэжэшье ба[...] Коммунизм байгуулга дотор ту[...] һан амжалтануудаараа, бата [...] эб найрамдалай түлөө, англо-[...] рикански империалистнуудта э[...] гүү эрид шанга тэмсэлээрээ [...] арад болбол капиталистическэ [...] лалтаһаа өөһэдыгөө сүлөө[...] түлөө тэмсэлдэнь бүхы оронуу[...] пролетаринарта агууехэ туһала[...] үзүүлнэ.

Большевистскэ парти [...] уласхоорондын пролетариадай [...] да өөрынгөө интернациона[...] уялгануудые нэрэтэй түрэтэй[...] дүүргэнэ. Советскэ арад хадаа [...] циализм байгуулжа байгша ара[...] демократиин оронуудай ажалш[...] та һайн һаналтайгаар, ахаду[...] ёһоор туһална.

Хөөрэлдөөн дотор һурагша[...] хамта удаадахи асуудалну[...] зүбшэн хэлсэжэ болоно:

1. Хуушан социал-демократи[...] ка партинууд шэнэ түүхэтэ у[...] видо хүдэлмэришэн ангиин [...] лые хүтэлбэрилжэ яахадаа ш[...] хагүй байшооб?

2. Юун дээрэһээ шэнэ ш[...] жын парти байгуулха хэрэгтэй [...] лооб?

3. Шэнэ шэнжын парти мү[...] логшо большевистскэ партиин [...] илгаань юун бэ?

Эдэ асуудалнууд тушаа хөө[...] лдөө эмхидхэхэ зуураа, пропа[...] дист болбол большевистскэ [...] тиин үндэһэн илгаануудые [...] һурагшадай бата бэхеэр ба [...] гыгөөр ойлгохынь түлөө, парт[...] хүсэниинь, илагдашагүйнь юу[...] болоноб гэжэ ойлгохынь ту[...] оролдохо ёһотой.

ГУРБАДАХИ ЗАНЯТИ

Бүхэсоюзна Коммунисти[...] (большевигүүдэй) партиин агу[...] вождьнор болон эмхидхэгшэ[...] ажабайдал ба ажал-ябуулга [...] хай хөөрэлдөө эхилхэ зуу[...] пропагандист болбол бүхы [...] нуудай ажалшадай сэсэн м[...]

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюур[...])

„ВКП(б)—советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн“ гэһэн темээр заняти хайшан гэжэ хэхэб

(Үргэлжэлэл)

...ьнор болон багшанар В. И. ...ни ба И. В. Сталин хадаа ...ай партиие эмхидхэ, бай-...лаа, хагуужуулаа гэжэ зааха ...отой.

Манай арадай зол жаргалай ...ээ, коммунизмын түлөө Ленин ...лин хоёрой революционно ...л-ябуулга, ажабайдал болон ...элынь бүхы коммунистнууд-... бүхы дэлхэйн пролетаринарта ...гжуулагша жэшээ болоно.

Владимир Ильич Ленин өөрын-... һайн һайхан бүхы ажабайда-... мүлжэгшэдэй дарлалтаһаа ...алшадые сүлөөлхэ хэрэгтэ, ...ай орон дотор социализм бай-...улха хэрэгтэ үгөө.

...аанта засагай мүрдэлгэшье, ...лгэ болон түрмэшье, хүшэр ...э байдалшье уг зорилгодоо ...хэ зам дээрэнь Ленинние зог-...оогүй, тэрэнэй зоригые хуха-...үй.

Ленинэй ажабайдал болон ...л-ябуулгань социализмын тү-... большевигүүдэй партиин бо-... хүдэлмэришэн ангиин тэмсэл-... таһаршагүй холбоотой гэжэ ...агандист зааха ёһотой. Ле-... хадаа большевистскэ партиие ...үулагша, дээдэ зэргын хүтэл-...рилэгшэ мүн байһан юм.

Владимир Ильич Ленин боль-...игүүдэй партиие, манай Эхэ ...оной хүдэлмэришэн ангиие со-...алистическэ революцида эсэшэ ...ашагүй бэлдээ. Ленин 1905—...907 онуудта ородой пролетариа-...ай революционно байлдаануу-... толгойлоо. Ородой түрүүшын ...олюциин диилдэһэнэй һүүлээр ...нин болбол хаанта засагта, ...питалистнууд болон помещи-...удтэ эсэргүүсэн шэнээр доботол-...о шадахынь тулада партиин ...гэнүүдые нигтаруулан жагсаа-...а, бэхижүүлээ.

Ленин Сталин хоёрой хүтэлбэри ...оро Россин хүдэлмэришэн анги ...Октябрьска социалистическэ ре-...люциие илалта түгэлдэрөөр ...лүүлээ.

Мүнхэ Ленин дэлхэй дээрэ хү-...лмэришэд болон таряашадай ...рүүшын гүрэниие, советскэ со-...алистическэ гүрэниие үндэһэлэн ...йгуулаа. Тэрэнэй хүтэлбэри до-... манай ороной хүдэлмэришэд ...он таряашад гражданска дай-...й жэлнүүдтэ интервентнүүд ба ...ангвардеецүүдые бута сохёо, ...тантын гурбан походые суха-...а сохёо, Октябриин агуүехэ ...лалтануудые хамгаалаа

Ленин болбол манай орон до-...р социализм байгуулха гениаль-... түсэб табяа.

Ленин хадаа революционно ...сэлые революционно теори ...хёохо ябадалтай тааралдуулан ...илдэг һэн. Ленин болбол марк-...измые үргэлжэлүүлээ, саашань ...гжөөгөө, творческо ёһоор бая-...улаа, шэнэ. дээдэ шатада үр-...э. Агуүехэ Ленинэй сэсэн мэр-... ухааниинь холо урид харадаг ...эн. Империализмын ба пролетар-...а революцинуудай үедэ Ленин ...дэлмэришэн ангиин револю-...онно тэмсэлэй дүй дүршэлые ...осолоо. Ленинизм болбол бүхы ...онуудай ажалшадай туг, ком-...унизм тээшэ замые хүн түрэл-...дэ гэрэлтүүлдэг маяк болон-...ой.

Ленин болбол марксизмын бо-... хүдэлмэришэн ангиин дайсад-... эбсэшэгүй байгаа. Ленин бол-...ол «экономистнуудта», меньше-...игүүдтэ, эсернүүдтэ, анархист-...удта, троцкистнуудта болон ...радай бусад дайсадта эсэргүү ...шэмтэй шангаар тэмсэлэг һэн. ...енин манай партиие оппорту-...истнуудта эсэргүү хайра гамгүй ...эмсэлэй үэл сурталаар хүмүү-...үлээ. Ленин партиин единство ...дай, партиин зэргэнүүдэй арюун ...эр байха тухай эсэшэ сусаша-...үгөөр оролдодог һэн.

Ленин болбол миил вожль бэ-..., харин шэнэ шэнжын вожль, ...ролетаринарай агуүехэ револю-...ионно арминуудай гениальна хү-...лбэрилэгшэ мүн гэжэ пропаган-...ист онсолон зааха ёһотой. Агуү-...э Ленин хадаа ёһотол арадай ...ождь байгаа. Ленин хүдэлмэри-...дтэй, таряашадтай, интеллиген-...тэй нигта холбоотой байһан ...н. Ленин болбол гүрэниие уда-...лаха хэрэгтэ ажалшадые бүхы ...эгээр хабаадуулха гэжэ ...тиһаа. Соведүүдһээ эридэг һэн. ...нин олонитын голосые анха-...тайгаар дуулаха, тэдэнэрһээ ...гаал абаха гэжэ большевигүү-...е һургадаг һэн.

Агуүехэ Ленин болбол больше-...стскэ халуун оролдосотой, ба-...ашагүй эршэ хүсэтэй, хэлбэ-...гүй зоригтой, арадай зохёон ...йгуулагша, революционно хүсэ-...тэ хизааргүй этигэдэг байһан ... гэжэ пропагандист һурагшадта ...йлбарилха ёһотой. Ленин Эхэ ...ондоо инаг дурагай байгаа.

Ленин болбол социалистическэ Эсэгэ оронойнгоо агуүехэ патриот байһан юм.

Агуүехэ Ленинтэй хамта нүхэр Сталин манай партиие байгуулаа, капиталистическэ богоолшолгоһоо сүлөөрхын түлөө хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлые хүтэлбэрилөө. Нүхэр Сталин Ленинтэй хамта 1917 оной октябрьда зэбсэгтэ восстаниие хүтэлбэрилөө, советскэ гүрэниие байгуулаа, бэхижүүлээ. Нүхэр Сталин гражданска дайнай жэлнүүдтэ интервентнүүд болон сагаангвардеецүүдые илаһан залуу Улаан Армиин илалтые эмхидхээ. Сталинай ажабайдал болон ажал-ябуулгань большевизмын түүхэтэй, агуүехэ Ленинэй ажал-ябуулгатай таһаршагүй холбоотой.

Пропагандист болбол Ленин Сталин хоёрой агуүехэ хани барисаан тухай, большевистскэ партида, советскэ арадта тэрэ хани барисаанайнь хэды ехэ удхашанартай байһан тухай хэлэхэ ёһотой.

В. И. Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлээр большевистскэ партиие, советскэ гүрэниие, манай арадые Ленинэй дайшалхы соратник ба хани нүхэр, тэрэнэй хэрэгые агуүехэ үргэлжэлүүлэгшэ—Иосиф Виссарионович Сталин хүтэлбэрилнэ. Нүхэр Сталин Ленинэй тугые дээрэ үргөө, ленинизмын бүхы дайсадые бута сохёод, Ленинэй тугые урагшань барижа ябаа. Сталин хадаа мүнөөдэрэй Ленин гээшэ.

Агуүехэ теоретик, революционно наукын корифей нүхэр Сталин марксистско-ленинскэ һургаалые бүхы талаарнь хүгжөөгөө, баяжуулаа. Далан наһа гүйсэһэн ойн үдэртэнь нүхэр Сталинда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга сооһоо пропагандист уншажа үгэхэ ёһотой. Тэрэ амаршалга соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Наукын агуүехэ корифей марксистско-ленинскэ теориие шэнэ үедэ, империализмын ба пролетарска революцинуудай үедэ, манай гүрэн дотор социализмын илаһан үедэ тааруулан хүгжөөһэн шинии классическа зохёолнууд — хүн түрэлтэнэй маша ехэ баялиг, революционно марксизмын энциклопеди мүн. Эдэ зохёолнууд дотор эрдэм ухаа, этигэл найдабари, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй илалтын түлөө тэмсэлдэ советскэ хүнүүд ба бүхы оронуудай ажалшадай түрүү түлөөлэгшэд шэнэ хүсэнүүдые оложо абана, коммунизмын түлөө мүнөөнэй тэмсэлэй тон шухала асуудалнуудта харюунуудые олоно. Национально-колониальна асуудалаар шинии зохёолнууд хадаа колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудтахи арадуудай национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй замые наран мэтээр гэрэлтүүлжэ үгэнэ. Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүдэй асари ехэ амжалтануудынь ленинско-сталинска революционно ухаан бодолоор гыгүүлэгдэнхэй»,

Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро манай Эхэ ороной арадууд социализм байгуулаа, хүсэн түгэс олонациональна советскэ гүрэниие байгуулаа, бэхижүүлээ.

Немецко-фашистска булимтарагшадта ба японско империалистнуудта эсэргүү советскэ арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуүехэ дайнай жэлнүүдтэ нүхэр Сталин социалистическэ Эсэгэ оронойнгоо нэрэ түрэ, эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалай түлөө советскэ хүнүүдэй зэбсэгтэ тэмсэлые ударидаа, манай арадые бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтада хүргөө.

Большевигүүдэй партиин агуүехэ вождь, советскэ правительствые толгойлогшо нүхэр Сталин манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ зорюулагдаһан бүхы зохёон байгуулгын хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ.

Нүхэр Сталин ажалшадай эрилтэнүүдтэ, тэдэнэрэй материальна тэниглэн байдалые болон культурна хэмжээе таһалгарнагүй дээшэлүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ анхарал оролдолготойгоор хандана. Нүхэр Сталин арад олониитые һургаха, тэдэнэрһээ һургаал абаха, хүдэлмэриингөө дутуу дундануудые заһахын тулада шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые зоригтойгоор дэлгэрүүлхэ гэжэ коммунистнуудые хододоо уряална.

Агуүехэ Сталинай нэрэнь манай арадта, дэлхэйн бүхы простой хүнүүдтэ эгээн хүндэтэй нэрэ мүн. Нүхэр Сталинай нэрэ хадаа коммунизмын илалтын һүр һүлдэ мүн, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй этигэл найдабари мүн. Советскэ хүнүүдэй, дэлхэйн бүмбэрсэгэй үнэн сэхэ олон миллион хүнүүдэй ухаан зүрхэниинь агуүехэ Сталинда инаглан хандана.

Ажалшадай агуүехэ вождьнор — Ленин Сталин хоёрой ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөндэ бэлдэхэдээ пропагандист Ленин, Сталинай биографинуудые, «Ленинэй нүгшэһэн тушаа»—1924 оной январиин 26-да Соведүүдэй II Бүхэсоюзна съезд дээрэ хэлэһэн нүхэр Сталинай үгые, «Ленин тухай» нүхэр Сталинай зохёолые—1924 оной январиин 28-да кремлевскэ курсантнуудай вечер дээрэ хэлэһэн үгые, мүн тэрэшэлэн далан наһа гүйсэһэн ойн үдэртэнь нүхэр Сталинда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгые үшөө дахин уншаха ёһотой.

Ленин тухай документальна болон уранһайханай фильмнүүдые, «Клятва», «Берлинэй уналга», «Сталинградска байлдаан» гэжэ кинокартинануудые хараха гэжэ пропагандист һурагшадта һайшаан дурадхаха байна. Тэдэ кинокартинанууд арадай агуүехэ вождьнор Ленин Сталин хоёрой ажал-ябуулгые харуулна бшуу.

Хөөрэлдөө хэхэдээ удаадахи асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ болохо байна.

1. Ленин, Сталин хадаа большевистскэ партиие болон советскэ гүрэниие байгуулагшад ба хүтэлбэрилэгшэд мүн.

2. Нүхэр Сталин—Ленинэй мүнхэ хэрэгые агуүехэ үргэлжэлүүлэгшэ мүн.

ДҮРБЭДЭХИ ЗАНЯТИ

Энэ темын «Большевистскэ парти советскэ обществые хайшан гэжэ хүтэлбэрилнэб» гэһэн разделэй материалые һайнаар шудалхын тулада хоёр — хоёр часай хоёр заняти хэхэ гэжэ һайшаан дурадхагдана. Нэгэдэхи заняти дээрэ пропагандист болбол советскэ арадай политическэ вождь, социалистическэ обществын хүтэлбэрилхы хүсэн мүн болгошо большевистскэ партиин үүргэтэй һурагшадые танилсуулха байна. Удаадахи заняти дээрэ разделэй хоёрдохи хубинь: парти — ажалшадай бүхы организацинуудай хүтэлбэрилхы ядро мүн, большевистскэ партиин политика — советскэ байгуулалтын ажабайлгын үндэһэ һуури мүн гэһэн хубинь шудалагдаха болоно.

Яахадаа большевистскэ парти советскэ арадай ганса политическэ парти мүн бэ гэжэ пропагандист хөөрэлдөөнэй эхиндэ һурагшадта тайлбарилха байна. Энэ хадаа социалистическэ обществын уг үндэһэнһөө эшэ баримтатай гэжэ пропагандист зааһа. Социалистическэ общество дотор антагонистическэ, бэе бэедээ дайсан харша ангинууд үгы; хүдэлмэришэн анги, таряашад болон советскэ интеллигенци интересүүдэйнгээ ба уг зорилгынгоо ниитэ байһан ябадалаар нэгэдхэгдэнхэй.

Яахадаа капиталистическэ общество дотор хэдэн политическэ партинууд байдаг бэ гэжэ пропагандист саашань һурагшадта тайлбарилха ёһотой. Энэнь капиталистическэ общество дотор бэе бэедээ харша ангинуудай бии байһан ба тэдэ ангинуудай хоорондо хатуу шанга тэмсэл болодог ябадалаар тайлбарилагдана. Анги бүхэн өөрынгөө политическэ партитай байха гэжэ эрмэлзэнэ. Тэрэнһээ гадна хэдэн оронуудай буржуази ажалшадые мэхэлхын тулада гансахан бэшэ, харин хэдэн партинуудтай байдаг. Программынгаа ба нэрынгээ ондо ондоо байбашье, тэдэ бүхы партинууд мүлжэгшэдэй интересүүдые сахидаг, капитализмын тулгуурие хамгаалдаг юм. Жэшээлхэдэ, США дотор республиканска ба демократическа партинууд засагай түлөө хоорондоо үнинһөө хойшо тэмсэдэг байна. Зүгөөр, эдэ хоёр парти американска монополинуудай ба агрессивна сэрэгэйхидэй зэбсэг мүн болоно. Тэдэнэр империалистическэ политика, дэлхэйн бусад арадуудые богоолшолхо политика эрхилнэ, манай социалистическэ Эхэ орондо эсэргүү, арадай демократиин оронуудта эсэргүү шэнэ дай үүдхэгшэд ба һүжэрөөгшэд болоно. Тэдэнэй дотоодын политика хадаа орон доторхи байдалаа фашизацилха, США-гэй конституцяар ёһо тэды заагдадаг бүхы сүлөөнь ажалшадһаа хаһаха ябадалда зорюулагданхай.

Великобританиин капиталистнуудшье хэдэн партинуудтай юм. Тэдэнэй гол партинуудынь консерваторнуудай парти, либеральна парти ба лейбористска парти болоно. Лейбористска парти хүдэлмэришэнэй парти гэжэ бэеэ нэрлэдэгшье һаа, бодото дээрээ хүдэлмэришэн анги дотор империалистнуудай агентура мүн болоно. Мүнөө Англида лейбористска парти засагые гартаа барижа байна. Тэрэ хадаа ажалшадай ажабайдалай интересүүдтэ доболно, СССР-тэ эсэргүү, арадай демократиин оронуудта эсэргүү дай бэлэдхэлые эмхидхэнэ. Бусад капиталистическэ оронуудшье тиимэ байдалтай.

Революциин урда тээ Россида хэдэн буржуазна ба жэжэ-буржуазна партинууд байһан юм гэжэ пропагандист зааха байна. Черносотенецууд ба кадедүүдһээ эхилээд эсернүүд, меньшевигүүд, анархистнууд хүрэтэр тэдэ бүхы партинууд арадай хорото дайсад мүн байгаа. Гансал Ленин—Сталинай парти интересүүдыемнай хамгаална, арадай зол жаргалай түлөө, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэнэ гэжэ советскэ арад өөрынгөө тэмсэлэй дүй дүршэл дээрэһээ ойлгоо. Манай арад өөрынгөө хуби заяае большевигүүдэй партида найдана.

Большевигүүдэй парти хадаа советскэ арадай вождь мүн, советскэ хүнүүд Ленин — Сталинай партитай түрэл болонхой, большевигүүдэй партиин уг зорилгонуудынь бүхы советскэ арадай тэмсэлэй уг зорилго болонхой гэжэ һурагшад пропагандистын хөөрэһэн дээрэһээ тобшолол хэхэ ёһотой.

Социалистическэ обществын хүгжэлтые Советскэ гүрэн залан ударидана, Советскэ гүрэн дотор хүдэлмэришэн ангида хүтэлбэрилхы үүргэ хабаадана гэжэ саашань пропагандист тайлбарилха байна. Хүдэлмэришэн ангида хүтэлбэрилхы үүргын хабаададаг ябадал хадаа коммунизмда манай обществын дамжан оролгын шухала услови мүн. Өөрынгөө авангард болгошо большевигүүдэй партяар дамжуулан, хүдэлмэришэн анги болбол обществые гүрэн түрын талаар хүтэлбэрилхэ ябадалаа бэелүүлнэ.

Парти болбол гансал засагые дайлан абахын тулада хүдэлмэришэн ангида хэрэгтэй бэшэ, харин засагые гартаа барижа байхын тулада, тэрэниие бэхижүүлхын, коммунизм байгуулхын түлөө гүрэнэй засагые хэрэглэхын тулада шухала хэрэгтэй байна. Социалистическэ гүрэн дотор коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэнь энэ түүхэтэ зорилгонуудаар тайлбарилагдана.

Пропагандист болбол советскэ общество дотор большевигүүдэй партиин хүтэлбэрилхы үүргые хуулита ёһоор батадхаһан СССР-эй Конституциин 126-дахи статьяе уншажа үгэхэ ба тайлбарилха ёһотой. Советскэ гүрэн дотор коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэнь юун дээрэ харагданаб гэжэ саашань пропагандист тодорхойгоор тайлбарилха байна.

Парти хадаа гүрэнэй болон общественнэ органуудай ба организацинуудай бүхы ажал-ябуулгые шэглүүлэн ударидана, тэдэндэ хүтэлбэрилхы заабари үгэнэ. Большевигүүдэй парти коммунистическэ общество байгуулгын бүхы хэрэгые сэсэн мэргэнээр хүтэлбэрилнэ.

Манай Эхэ орониие хүсэн түгэс индустриально-колхозно держава болгоһон сталинска табанжэлнүүд партиин хүтэлбэрээр зохёогдоһон ба бэелүүлэгдэһэн байха юм.

Большевистскэ парти советскэ гүрэнэй гадаадын политикые шэглүүлэн ябуулна гэжэ пропагандист хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэл соо хэлэхэ ёһотой. Большевистскэ парти манай Эхэ ороной экономическа хүсэ шадалые саашадань ургуулха тухай, оборонно хүсэ шадалыень бэхижүүлхэ тухай, ажалшадай байдалай культурна болон материальна хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай хододоо оролдоно,

Һурагшадтай хөөрэлдөө эмхидхэхэдээ удаадахи асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ болоно;

1. Советскэ общество дотор яахадаа гансахан политическэ парти, большевигүүдэй парти бии байнаб?

2. Капиталистическэ оронууд дотор яахадаа хэдэн буржуазна партинууд бии байдаг бэ?

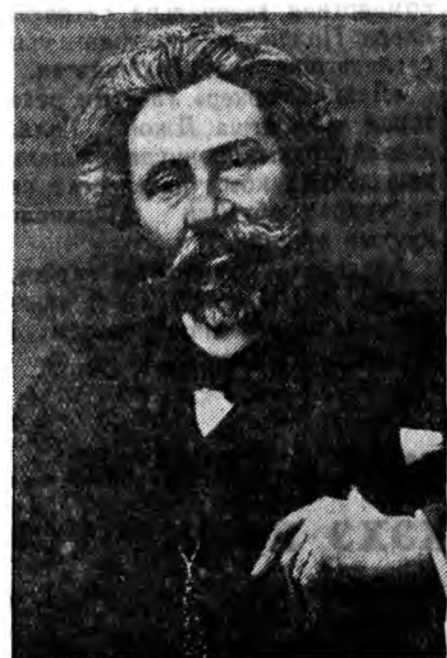
3. Большевигүүдэй парти гүрэнэй болон общественнэ органууд ба организацинуудай политическэ хүтэлбэриие хайшан гэжэ бэелүүлнэб?

Хөөрэлдөө хүтэлбэрилхэдээ пропагандист болбол большевистскэ партиин хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы үүргые бодото байдал дээрэһээ һурагшадай ойлгожо абахынь түлөө оролдохо ёһотой.

В. Гольцев.

Ородой агуүехэ уранзурааша

(И. Е. Репинэй нүгшэһөөр 20 жэлэй ойдо)

Ородой агуүехэ уранзурааша Илья Ефимович Репин ута ба аша үрөөр тон ехэ наһа наһалаа. Репин болбол өөрынгөө уранзурагууд дотор ород арадай ажабайдалай бүхы баялигые ба тэрээнэй национальна шэнжэ шанарай онсо илгаае туйлай ехэ хүсэтэйгөөр харуулаа.

Репин 1844 оной августын 5-да Чугуев городто түрөө һэн.

Уранһайхан тээшэ Репинэй эрмэлзэл тон эртэ эхилээ һэн. Тиин эдир залуу байхадаа бурхан зуралгын артельдэ хүдэлмэрилжэ захалба. Эндэ байхадаа өөрынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлжэ, ёһотой уранзурааша болохо халуун эрмэлзэл тэрээндэ түрэбэ. Багахан мүнгэ нөөсэлэн суглуулаад, Репин болбол Петербург ошожо, уранзурагуудай академидэ орохо экзамен 1864 ондо бариба. Тэрээнһээ урда тээ тэрэ хадаа гайхамшагта хүнтэй — уранзурааша Крамскойтой уулзаһан байгаа. Крамской Репиниие уранзуралгын ба шэрээр зуралгын техникэдэ һургаһан, өөрынгөө творческо интересүүдтэ хамжуулһан ба залуу уранзураашадай зэргэдэ оруулһан байха юм. Тэндэнь 60-аад онуудай демократическа дэбжэлтын ба революционно агуүехэ демократуудай, түбхын түрүүндэ, реалистическэ искусствын принципүүдтэ үндэһэ һуури табиһан Чернышевскиин нүлөө доро шэнэ хараа үзэлнүүд бүлбосорон түрэжэ байгаа. Крамской болбол национальна уранзурагай түлөө, идейнэ искусствын, үнэнэй искусствын, арадта зорюулагдаһан искусствын түлөө хүсэтэ ехэ хүдэлөөе толгойлжо байгаа.

1873 ондо Репин өөрынгөө анха түрүүшын томо зохёолые—«Бурлагууд Волга дээрэ» гэжэ картина зураба, тэрэнь тэрэ дары залуу уранзураашые алдаршуулба.

Репин ажалша ород хүндэ гүнзэгыгөөр дуралдаг байжа, «Бурлагууд Волга дээрэ» гэжэ картина соогоо тэрээниие үнэн зүбөөр харуулаа. Бурлагуудай тэсэшэгүй хүшэр хүндэ ажал хадаа тэдэнэй хүн байһан нэрэ хүндыень усадхаагүй гэжэ агуүехэ уранзурааша зураглан харуулаа. Картиные харагшад хадаа бурлагуудай нюргануудаа тэниилгэн бүхы баатар хүсөөрөө болохододнь ажалша ород арадай хүсэ шадалые хаража, бүхы дэлхэй сошордохол гэжэ мэдэрнэ.

Алдаршаһан уранзурааша Репин тэрэ жэлдээ академиие дүүргэжэ, гайхамшагта амжалтын түлөө хилын саана удаан ябаха командировкоор шагнагдаба. Тээд тус шагналые ехэшье дуратай бэшээр хүлеэн абаба. Уранзурааша Венээр дамжаң Итали хүрөөд, тэндэһээ Франци ошожо, тэндэ 1876 он хүрэтэр байба. Тэндэ байхадаа Репин болбол имагтал Россида байгаа һаа, бүхы хүсөөрөө хүдэлмэрилжэ шадаха байһанаа ойлгон мэдэрбэ. Репин өөрынгөө Эхэ орондо туйлай ехэ дуратай байгаа. Арад ба Эхэ орон хоёрынь тэрээндэ юунһээшье үнэтэй байгаа.

Хилын саанаһаа бусаһанайнгаа һүүлэр Репин Петербургда нэгэ хэды байгаад, һүүлээрнь Чугуев ошобо. Эгээ эндэ тэрээнэй творчествын тон ехэ аша үрэтэ ба золто үе эхилээ һэн. Тэрэ хадаа сэдьхэл хүдэлгэмэ асари ехэ хүсэтэй образуудые эндэ байгуулба.

Репин портрет зурагшаар ехэхэн хүдэлмэрилжэ, энэ талаар искусствын агуүехэ, шухаг зохёолнуудые байгуулһан байна. Тэрэ хадаа Н. Пироговой, М. Глинкын, В. Стасовай А. Рубинштейнэй, Л. Толстойн, И. Крамскойн, В. Суриковай, В. Серовой, М. Мусоргскиин, М. Горкиин, А. Писемскиин, А. Бородиной, А. Фетын, В. Маяковскиин ба бусадай портредүүдые зураа. Уранзурааша хадаа тэдэнэрэй шэнжэ байдалые бүрин дүүрэнээр харуулан, хүн бүхэнэй үнэнтэ сэдьхэлые полотно дээрэ оруулһан байха юм. «Гүрэнэй Совет» гэжэ картина хадаа портредэй талаар уранзураашын творчествын дээдэ оройнь болоно. Репин тус картина дотор хаанта Россин зонхилогшо этэгээдүүдэй сэдьхэлэй тулюур ахирые зоригтойгоор элирүүлээ.

Гениальна уранзурааша «Һүзэг мүргэлһөө арсалга», «Пропагандистые арестовалалга», «Муухай замаар», «Суглаан», «Хүлеэгээгүй байгаа» гэжэ революционно гүн ехэ удхашанартай картинануудые зураһан юм. Эдээн сооһоо картина бүхэниинь гансашье туйлай уран бэрхээр зурагдаһаараа бэшэ, мүн арюун үндэр зорилгонуудай түлөө ямаршье баатаршалга хэхээр бэлэн байдаг ород хүнүүдэй хүсэн түгэс оюун сэдьхэлые харуулһаараа илангаяа хүсэтэй байна. И. Е. Репин хадаа агуүехэ уранзурааша, психолог ба ухаалан болгошо мүн байгаа. Тэрээнэй зохёол бүхэн оршон тойроной ажабайдалтай бата нигтаар нэгэдэн ниилэнхэй байдаг.

«Хэрээһэтэ ябалга» гэжэ картина тэрэ үедэ байһан ёһо журамуудые шүүмжэлһэн хүсэнэйнгөө, национальна удхашанарайнгаа талаар имагтал Н. В. Гоголиин ба Лев Толстойн реалистическэ зохёолнуудтай зэргэшэхэ байна.

«Иван Грозный ба тэрээнэй хүбүүн Иван» гэжэ зурагынь дэлхэй дээрэ алдаршанхай.

Репин болбол арбан нэгэн жэл ажаллаһанайнгаа һүүлээр 1891 ондо «Запорожецууд» гэжэ картинаяа зуража дүүргэһэн байха юм. Өөрынгөө арадһаа хахасан арсажа, турецкэ албанда орохые ба султанай талада байлдахые уриһан турецкэ султанда запорожецуудай өөһэдынгөө харюу бэшэжэ байһаниинь картина дээрэ харуулагдана. Репин болбол айхабтар гүн гүнзэгы патриотическа удхашанар тус картинада оруулжа шадаһан байна. Энэ картина хадаа арадые, тэрээнэй национальна омогорхолые ба хүсые, тэрээнэй ухаанай хурса гэрэлые ба үгынь оншотой мэргэниие һайшаан магтана.

«Запорожецууд» гэжэ картина — арадайнгаа эрхэ сүлөөдэ ба бэеэ даанхай байдалда зорюулһан гимн мүн. Гениальна уранзурааша арадайнгаа аша туһын тулада ажаһууһан ба ажаллаһан байна.

Уранзурааша 1930 оной сентябриин 29-дэ нүгшөө һэн.

Советскэ уранзураашад Репинэй творчествые гэрэлтэ һайхан ерээдүйн түлөө тэмсэлдэнь арадта алба хэгшэ искусство гээшэ, тон шухаг зүйл гээшэ гэжэ хүлеэн абаа.

1941 оной ноябриин 6-да хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо И. В. Сталин ородой гениальна уранзураашын нэрые нэрлээ һэн. Тиигэжэ манай национальна культурые байгуулагшадай нэгэн — Репин хадаа бүгэдэарадай агуүехэ удхашанартай гэжэ баталһан байна.

Н. Машковцев,
СССР-эй уранзурагуудай академиин гэшүүн-корреспондент.

Һурагшад колхозуудта туһална

Хэжэнгын дунда һургуулиин һурагшад занятиингаа һүүлээр колхоздо туһалалсана. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үдэр бүри 10 һурагшад ошожо ажаллана.

Тус һургуулиинхид сентябриин 17-до воскресник эмхидхэжэ, 43 пионернүүд 3 тонно хартаабха малтаһан ба 10 комсомолецууд 6 тонно таряа сэбэрлэһэн байна. Эршэмтэй шангаар ажаллаһанайнь түлөө, колхозой правлени ба парторганизаци нэгэтэ бэшэ тэдэ һурагшадта баясхалан хүргөө.

А. Жамбалдоржиев.

Уран ухибүүд

Бичурын хүүгэдэй байшанда гараар уралалгын кружок хүдэлмэрилдэг юм. Тэрэниие ажалай талаар инструктор нүхэр Костюнина хүтэлбэрилнэ. 27 басагад кружева, платье мэтэнүүдые оёжо хүсэд шададаг болоо. Тэдэнэр һургуулидаа һайнаар һурана.

Тус байшанда модо дархалха кружок бии. Кружогой гэшүүд Петя Шалаев, Миша Яньков, Вася Снегирев ба бусад фанераар багахан шкаф, шифоньер, стол, гардероб мэтэнүүдые дархалаа.

Үхибүүдэй хэһэн юумэнүүд аймагай педкабинедэй эмхидхэһэн выставкэдэ табигданхай.

Ф. Степанов.

Англиин коммунистическэ партиин 30 жэлэй ой

ЛОНДОН, сентябриин 26. (ТАСС). Англиин коммунистическэ партиин тогтоhоор 30 жэлэй ой тэмдэглэгдэбэ. Лондондо болоhон баярай заседани дээрэ 9 мянган хүн суглараа. Тус заседани эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй туг доро үнгэрбэ. Дэлхэйн гурбадахи дай үүдхэхэ гэhэн американска империалистнуудай hэдэлгэнүүдые таhа сохихын тула, СССР-эй ба Англиин хоорондо ойлголсолго туйлаха гэжэ английска компартиин генеральна секретарь Гарри Поллитын уряалhан уряае суглараашад ехэтэ hайшаагаа.

«Дейли Уоркер» газетын редакторай туhалагша Джон Голлан дэлхэйн бүхы оронуудай хүдэлмэришэнэй ба коммунистическэ партинуудhаа абтаhан амаршалгануудые уншаба.

Английска компартиин гүйсэдкомдо ВКП(б)-гэй ЦК-гэй эльгээhэн амаршалга шанга альга ташалгаар угтагдаа.

„Англиин коммунистическэ партиин гүйсэдхэхэ комитедтэ

Советскэ Союзай коммунистическэ партиин Центральна Комитет болбол английска хүдэлмэришэн ангиин түрүү отрядта — Англиин коммунистическэ партида 30 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, ахадүүгэй баяр хүргэнэ.

Шэнэ дай үүдхэхые оролдожо байгаа империалистическэ агрессидэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө, английска арадай ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхын түлөө прогрессивнэ хүсэнүүдые нигтаруулан жагсаахын түлөө тэмсэлдээ, партиин зэргэнүүдые бэхижүүлхэ хэрэгтээ амжалтануудые туйлахыень Англиин компартида хүсэнэбди.

Англиин ажалшадай ажабайдалай интересүүдэй түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө тэмсэхэ ябадалда амжалтануудые туйлахыень Англиин коммунистическэ партида халуунаар хүсэнэбди.

Советскэ Союзай коммунистическэ партиин Центральна Комитет».

* * *

Мао Цзе-дунай гар табяатай, Хитадай компартиин послани мүн лэ нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа.

Гарри Поллит үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ: «Холбоото Штадуудай зүгhөө Англи тушаа хэжэ байгаа хашалтын үндэhөөр, дэлхэйн гурбадахи дайнай замда бидэниие али зэргын түргөөр татан оруулжа байhаниие эб найрамдал хамгаалагша бүхы хүнүүдтэ бидэнэр харуулха ёhотойбди. Өөрынгөө үмэнэ бии болоhон шэнэ проблемэнүүдые ажалшадай амжалтатайгаар шиидхэхын тула хэзээ хэзээнэйхиhээ улам нигта нэгэдэл шухала хэрэгтэй байна».

Поллит саашаа иигэжэ хэлэбэ: «Бидэнэр тэмсэлэй шэнэ шатада орожо байнабди. Манай арадай ба манай ороной ерээдүйн зол жаргал, ажана тэниглэн байдал ба эб найрамдал карта дээрэ табигдаа. Бидэндэ тохёолдожо байгаа экономическа ехэ бэрхэшээлнүүдые дабахадамнай туhатай ба хоёр талануудта ашагтай худалдаа наймаае бусад оронуудтай Англиин ябуулхыень Холбоото Штадуудай зүбшөөдэггүй байhые харахадаа, үнэн сэхэ гражданин сошордонгүй байха ёhогүй».

Холбоото Штадуудай заабаряар, саашадаа зэбсэглэхэ тухай правительствын зохёоhон программа хадаа английска арадhаа тон ехэ гарза гаргашануудые эринэ гэжэ Поллит зааба. Энэ программые бэелүүлhэнэй эсэстэ Англиин экономико улам ехээр hулаpуулагдаха ба Англи болбол Холбоото Штадуудай эзэрхэлгэ доро улам ехээр орохо байна.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд тухай хэлэхэдээ, Сталинградска байлдаанай хамагай хэсүү үедэ, Советскэ Союзай арадуудай амжалта туйлалгадаа этигэдэг байhан шэнгеэр, корейскэ арадай илалтадань этигэнэб гэжэ Поллит нэрьемэ альгаташаглан доро мэдүүлбэ. Правительствын мүнөө ябуулжа байгаа бузар политикые хубилгахын тула бүхы хүсэеэ зорюулхыень английска арадые Поллит уряалба. «Компарти хадаа,—гэжэ Поллит хэлэбэ,—сэрэгэй алба хэхэ болзорые hунааха ябадалда эсэргүү хүсэтэ кампанида нэгэдэхыень, Малайяhаа ба Кореяhаа английска сэрэгүүдэй эхэ орондоо бусан ерэлгэ туйлахыень, Нэгэдэмэл Наценуудай Организацида Хитадай арадай республикын оруулагдаха, Советскэ Союзтай, арадай демократиин оронуудтай ба Хитадтай худалдаа наймаа хэхэ тухай шэнэ хэлсээнүүдые Англиин эхилхэ ябадал туйлахыень Англиин бүхы ажалшадые уряална».

«Эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүд ноябрь hарада Шеффильдэ болохо эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессые халуунаар дэмжэхэ ёhотой, — гэжэ Поллит хэлэбэ.— атомна зэбсэг хорихые ба тэрэниие түрүүлэн хэрэглэhэн правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохые эриhэн Стокгольмско Уряада гар табилга тон шухала байна. Англиин ресурснууд сэрэгэй зорилгонуудта бэшэ, харин амгалан байгуулалтада ашаглагдаха ёhотой».

Советскэ Союз болбол атомна бомбо хэрэглэхэ аюулые уридшалан зогсоожо шадаха дурадхалнуудые Нэгэдэмэл Наценуудай Организацидахи өөрынгөө түлөөлэгшөөр дамжуулан оруулаа гэжэ Поллитын хэлэhэн үгэнүүдынь суглараашадай үни удаан альга ташалгаар угтагдаба.

«Бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэдэй вождь, коммунизмын гигант» — И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые Поллит түгэсхэлдөө уншаба.

Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй ба Арадай сүлөөлэлгын-армиин геройнуудай слёт Пекиндэ нээгдээ

ПЕКИН, сентябриин 25. (ТАСС). Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй национальна конференциин ба Арадай-сүлөөлэлгын армиин национальна конференциин нээлгэдэ зорюулагдаhан нэгэдэмэл заседани Пекиндэ баярай оршон байдалда эхилбэ. Үндэр ургаса туйлаhан таряашадай ехэ группа конференциин хүдэлмэридэ тэрэшэлэн хабаадана.

Арадай центральна правительствын түрүүлэгшын орлогшо Чжу Дэ нэгэдэмэл заседани нээбэ. Финансова экономическа комиссиин түрүүлэгшэ, хүндэ промышленностиин министр Чень Юнь үйлэдбэриин түрүүшүүлэй хүдэлөөн тухай элидхэл хэбэ.

Хитадай арадай Центральна правительствын Түрүүлэгшэ Мао Цзе-дунай зал соо орожо ерэхэдэнь, заседанида хабаадагшад халуун амаршалгаар угтаба. Хитадай коммунистическэ партиин Центральна комитедэй нэрэhээ Мао Цзе-дун амаршалгын үгэ хэлээ.

Конференциин делегадууд Мао Цзе-дунда ба Чжу Дэдэ элдэб янзын бэлэгүүдые бариба. Бэлэгүүдэй дунда Улаан тугууд, вождьнуудай уралан оёгдоhон портредууд, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй бүтээн гаргаhан продукциин зүйлнүүд байба.

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин делегациин толгойлогшо Боккара, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин түлөөлэгшэ Торнтон, Индонезиин профсоюзна делегациин түлөөлэгшэ Айоно, Бүхэхитадай эхэнэрнүүдэй демократическа федерациин түрүүлэгшэ Цай Чан ба Хитадай залуушуулай шэнэ демократическа союзай генеральна секретарь Фын Вень-пин гэгшэд баярай заседаниин түгэсхэлдэ үгэ хэлэбэ.

Конференциин делегадууд — Арадай-сүлөөлэлгын армиин герой Вей Ли-го, Ажалай Герой Лю Ин-Юань, Шаньси провинциин таряашан Лю Юй-хоу гэгшэд харюугай үгэ хэлэбэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ООН-эй ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН 5-ДАХИ СЕССИ ТУХАЙ

Нэгэдэмэл Наценуудай Организациин 5-дахи сесси Нью-Йоркдо сентябриин 19-дэ нээгдээд, хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байна. Зүблэн хэлсэхэ зүйлдэнь даб дээрэ 70 шахуу асуудал оруулагдаа.

Энэ сесси уласхоорондын тон орёо оршом байдалда зарлагдаа. США хадаа Кореяын ба Хитадай арадуудта эсэргүү зэбсэгтэ интервенци хэжэ, өөрынгөө империалистическэ агрессивнэ ябуулганuудые далдалхын тула ООН-ниие ашаглаха гэhэн үсэд hэдэлгэ гаргажа байна.

Энэ сессиин эхилхэhээ бүри урид, американска хэблэлэй, США-гэй хуулита нюурнуудай ба тэрэнэй тала баригшадай тунхаглаhан мэдүүлгэнүүд дээрэhээ харахада, американска түлөөлэгшэд ямар зорилгонуудтайгаар Ассамблейдэ ерэхэеэ байhаниинь эли болоо hэн. Жэшээлхэдэ, «Нью-Йорк геральд Трибюн» газетын корреспондент Кисс гэгшэ бэшэхэдээ, американецууд Аюулгүйн Соведэй гол үүргэнүүдые Генеральна Ассамблейдэ үгэхэ зорилготой дурадхалнуудые сесси дээрэ табихань гэжэ мэдээсэhэн байгаа.

Тиимэhээ, американска түлөөлэгшэд хадаа сессиин амжалтада туhалхын ба ООН-эй нэрэ хүндые бэхижүүлхын тулада бэшэ, харин сессиин удхашанарые hалгааха, Нэгэдэмэл Наценуудай Организациин гол үндэhэнүүдые hандаргаха зорилготойгоор сессидэ ерэhэн болоно. Харин Советскэ Союзай делегациин урдаа табиhан зорилгонуудынь тад ондоо байха юм.

«СССР-эй делегаци Генеральна Ассамблейн мүнөө нээгдэhэн сессидэ хабаадахадаа, эб найрамдал бэхижүүлгэдэ, арадуудай хоорондын хани харилсаа ба хани барисаа бэхижүүлгэдэ зорюулагдаhан советскэ гадаадын политикын принципүүдые заабол хүтэлбэри болгохо байна»,—гэжэ Нью-Йорк ошоходоо, А. Я. Вышинский мэдүүлhэн байна.

Сессиин түрүүшын заседани дээрэ СССР-эй бодото демократическа хараа бодол ба нүгөө талаhаа—ООН-эй Уставые саашадаашье хэрэгсээхэгүй гэhэн американска түлөөлэгшэдэй hанаашалга эли тодоор харагдаа.

Хитадай нэрэ ба зэргые хуули бусаар хэрэглэхэ hэдэлгэ гаргадаг гоминдановска түлөөлэгшэ Генеральна Ассамблейдэ байлсалха гү гэhэн асуудал, Ассамблейдэ Хитадай арадай республикын Центральна Правительствын хуулита түлөөлэгшые уриха тухай асуудал, зүблэхэ зүйлдөө орохоhоо урид, шиидхэхэ шухала гэжэ советскэ делегациин толгойлогшо хүсэд үндэhэ баримтатайгаар мэдүүлээ. Гоминдановска бэеэ худалдаhан бүлэг хадаа хитад арадта ямаршье хамаадалгагүй гэжэ Ачесон өөрөө, тэрэшэлэн Хитадтахи американска сэрэгүүдэй главнокомандалагша байhан Стилуэлл энээнэй урда тээ мэдүүлhэн юм, гэжэ А. Я. Вышинский hануулба.

Теэд, сессиhээ гоминдановецые зайлуулха ба Хитадай арадай республикын түлөөлэгшэдые сессиин хүдэлмэридэ хабаадахынь тула уриха гэhэн советскэ дурадхалнуудые арсаха зорилгоор өөрынгөө уршагта олониие элсүүлгэдэнь тэдэнэй өөhэдынь мэдүүлгэнүүд американска делегацида hаад хэхэгүй байба. Тэрэнhээ гадна, США-гэй түлөөлэгшэд «голосовалгын машиные» хэрэглэн, гоминдановецые Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшын орлогшонорой нэгэн болгожо hунгаха ябадал туйлаа.

Ачесон үгэ хэлэхэдээ, американска империалистнуудай бодото түсэбүүдые бүримэhэн элишэлээ. Тэдэ түсэбүүдынь юуб гэхэдэ, Аюулгүйн Соведэй түлөөлэлгые хаhажа Генеральна Ассамблейн түлөөлэлгэнүүдые үргэдхэхэ, США-гэй агрессивнэ ябуулгануудые Кореядэ мүнөө хэгдэжэ байгшаhаань бүри ехэ масштабтайгаар саашадаа hүжэрөөхын тула зохистой халха бэлэдхэхэ зорилготой байна.

Тиимэ болохолоороо, американска делегаци хадаа эб найрамдал тогтоолгын интересүүдые бэшэ, харин шэнэ дай hүжэрөөлгын интересүүдые баримталжа байhанаа элишэлэн харуулаа.

Советскэ делегаци лэ эб найрамдалай бодото программые Генеральна Ассамблейдэ дурадхаа. Американска агрессорнүүдэй аашануудые бүримэhэн элирүүлхэhээ гадна, Советскэ Союз хэзээ бүхэндэ арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдалые сахидаг, сахижа байна гэжэ харуулаад, советскэ делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский Советскэ правительствын даалгабаряар, Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ тусхай деклараци табиhан байна. Тус деклараци хадаа дайнай алибаа пропагандые буруушааха ба хоримжолхо, энээндэ гэмтэй нюурнуудые харюусалгада хабаадуулха; атомна зэбсэг хэрэглэхэ ябадал хорихо ба энэ хорилтые заатагүй бэелүүлгэдэ уласхоорондын шанга хиналта тогтоохо эрилтэ хэнэ. Атомна зэбсэгые гү, али олоор хюдалгын ондоошье зүйлые ямар-нэгэн орондо эсэргүүгээр анха түрүүн хэрэглэhэн правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ тоолохо эрилтэ хэнэ.

Америкын Холбоото Штадууд, Великобритани, Франци, Хитад ба Советскэ Союз найрамдаха хүсэлэлгэнүүдээ нэгэдхэхэ ба амгалан байдал бэхижүүлхэ тухайда хоорондоо пакт баталха бэзэ гэhэн хүсэлэн тус деклараци дотор мэдүүлэгдэнэ. Тэрэшэлэн агууехэ державанууд өөhэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй составай гурбанай нэгые 1950 оной туршада хороохо ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые саашадань хороохо тухай асуудал Генеральна Ассамблейн ойрын сессинүүдэй нэгэн дээрэ табихыень энэ деклараци уряална.

Советскэ дурадхалнууд иимэ байна. Бүхы дэлхэй дээрэ үни удаан ба бата бэхи эб найрамдал хангахые ехэтэ хүсэдэг олон, олон миллион хүнүүд тус программые тон ехэ hайшаалтайгаар угтаба.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ДҮЙ ДҮРШЭЛЭЙ БАРАГДАШАГҮЙ БАЯН БУЛАГ

Сталинска табанжэлнүүдэй агууехэ жэшээгээр зоригжон, арадай демократиин оронуудай ажалшад социализмын бата бэхи үндэhэ hуури табиха зорилготой арадай-ажахынгаа түсэбүүдые дүүргэхын тула туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Ажахын шэнэ амжалтанууд тухай, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй гайхамшаг баатаршалганууд тухай, социалистическэ мүрысөөнэй, новаторнуудай ба рационализаторнуудай хүдэлөөнэй улам үргэдэн дэлгэржэ байhан тухай мэдээнүүд Польшоhоо, Чехословакиhаа, Болгариhаа, Венгриhээ, Румыниhаа, Албаниhаа абтана.

1950 оной түрүүшын хахадай турша соо арадай-ажахын түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ гэжэ hаяшаг Чехословакиин гүрэнэй түсэблэхэ управлени мэдээсэhэн байна. Чехословацка промышленность даалгабаря 103 процент дүүргээд, тэмпээ улам түргэдхэжэ үргэлжэлhөөр. Болгарида энэ жэлэй 7 hара соо промышленна үйлэдбэрилгэнь, үнгэрэгшэ жэлэйхитэй жэшэбэл, 19,3 процентээр ехэ болоо. Хоёрдохи квартал соо Венгридэхи промышленна үйлэдбэриин хэмжээн, 1949 оной энэл квартал соохиhоо, 34,3 процентээр дээшээ байгаа. Мүн иимэл гүйсэдхэл арадай демократиин ондоошье оронуудта харагдана. Тэндэхи ажалшад өөhэдынгөө хуби заяанай эзэд болоод байхадаа, социализм байгуулгын амжалтанууд өөhэдhөөмнай, өөhэдымнай хүсэлэлгэнүүдhээ ба зохёон байгуулхы үүсхэлhээ дулдыдаха гэжэ улам эли тодоор ойлгон мэдэржэ байна. Тиимэл ушарhаа, фабриканууд ба заводуудта, шахтанууд ба шэнэ барилгануудта социалистическэ мүрысөөнэй, ударна ажалай хүсэн улам ехээр бадарна, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, продукциин шанар hайжаруулха ба өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэгшэ новаторнуудай, рационализаторнуудай зэргэнүүд улам ургажа байна.

Арадай демократиин оронуудта социализмын түлөө тэмсэл хадаа уг зорилго тээшээ найдамтайгаар дабшагша олон миллион ажалшадай шухалын шухала хэрэг болонхой.

Стахановецуудай ниитэвенгерскэ нэгэдэхи суглаан дээрэ (энэ оной февральда) үгэ хэлэхэ зурааа, венгерскэ арадай вождь Матиас Ракоши иигэжэ зааhан байгаа: «Венгерскэ стахановска хүдэлөөнэй, мүн манай социалистическэ байгуулалтын бүхы туйлалтануудай эшэ үндэhэниинь юуб гэхэдэ, Советскэ Союзай хүдэлмэринь бидэндэ гайхамшаг үльгэр жэшээ боложо үгөө. Дарлдам болгон заhагдаhан харгыгаар ябанабди. Бидэнэр Советскэ Союзай барагдашагүй баян дүй дүршэлые ашаглаха аргатай байнабди».

Венгри доторхи хэдэн зуун предприятинууд дээрэ, советскэ стахановецуудай жэшээгээр, үйлэдбэриин бригадануудай үрэ ехэтэ мүрысөөн, олон станок дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлөөн дэлгэрээ, металл түргэнөөр зүhэхэ ба бусад түрүү методүүд амжалтатайгаар шудалагдана. Советскэ стахановецуудай суута методүүдые хэрэглэдэг үйлэдбэриин түрүүшүүл мүнөө Венгри дотор олон болонхой.

Польшын текстильнэ промышленностьдахи бүд нэхэгшэдэй 30 шахуу процентнь олон станок дээрэ ажалладаг болоо. Энэ хүдэлөөн арадай демократиин бүхы оронуудта дэлгэрээ. Жэшээлхэдэ, Болгари дотор 4 мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд олон станок дээрэ хүдэлмэрилдэг болоод байна.

Чехословацка ударник Карель Кизлик нёдондо жэлдэ московско «Калибр» заводто ерэжэ, коллективнэ стахановска хүдэлмэриин үүсхэлшэ Николай Российскиин методүүдтэй танилсаhан юм. Кизлик эхэ орондоо бусаад, Российскиин методээр ажаллажа эхилhэн байгаа. Харин мүнөө Чехословакиин олон предприятинуудай хүдэлмэришэд Кизлигэй методээр хүдэлмэрилдэг болонхой. Тиимэ жэшээ тон олон. Эдэнь юу гэршэлнэб гэхэдэ, советскэ түрүү дүй дүршэлые өөhэдтөө дэлгэрүүлхэ ба нэбтэрүүлхэ хүсэлэн арадай демократиин оронуудай ажалшадай дунда айхабтар ехэ байна.

Советскэ түрүү дүй дүршэл предприятинуудта ба мүн хүдөө ажахыдашье дэлгэрүүлэгдэнэ. Советскэ Союзда арадай демократиин оронуудай таряашад ерэжэ үзэдэг, энэнь тус оронуудта газартаряалангые коллективнэ формотойгоор эдлүүрилгэдэ ехээр нүлөөлнэ. Хэдэ хэдэн оронууд дотор, илангаяа Чехословакида ба Болгарида, мичуринска хүдэлөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрээ. Чехословакиин, Болгариин, Польшын, Венгриин, Румыниин, Албаниин таряашад СССР-тэхи колхозно байгуулалтын жэшээе үндэhэ болгон, деревниеэ социалистическэ ёhоор шэнэдхэлгын замые культурна ба баян ажабайдалда хүргэхэ гансахан зам мүн гэжэ улам улам ойлгожо байна.

Советскэ Союзай хүсэтэ дэмжэлгэдэнь түшэлгэн, тэрэнэй барагдашагүй баян дүй дүршэлые хэрэглэн, арадай демократиин оронуудай ажалшад социализмын замаар найдамтай дабшажа ябана.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТАЛА БАРИГШАДАЙ ХОЕРДОХИ КОНГРЕССТЭ БЭЛЭДХЭЛ

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресс ноябриин тэнгээр, Англида болохонь. Энэ гайхамшаг событида зорюулhан бэлэдхэл бүхы оронууд дотор эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Саг үргэлжын комитедэй бюрогой хандалга хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй зэргэнүүдтэ шэнэ хүсэнүүдые элсүүлэн жагсаагаа, империалистическэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй тэмсэлэй программа болоо. Стокгольмско Уряада гар табигшадай тоо 400 миллиондо дүтэлөөд байна. Польшадо, Румынида, Болгарида, Финляндида болоhон эб найрамдалай тала баригшадай конгрессүүд Саг үргэлжын комитедэй бюрогой хандалгада hанал нэгэдэhэнээ мэдүүлээд, Кореядэхи американска хорото аашые дары зогсоохо эрилтэ хэбэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференци октябриин 16—18-да Москвада боложо, эб найрамдалай түлөө советскэ арадай тэмсэлэй дүнгүүдые согсолхо ба эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессто делегадуудые hунгаха байна.

Д. Бочаров,
Ю. Борисов.

Венецидэ болохо уласхоорондын турнирта Советскэ гроссмейстернүүд ошобо

Италиин шатаршадай федерациин ба Венеци городой мэрэй уряалаар, уласхоорондын шатарай турнирта хабаадалсахын тула советскэ гроссмейстернүүд А. Котов ба В. Смыслов Венеци ошохоор сентябриин 25-да Москваhаа ниидэв.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культурын ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ комитедтэ ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсэhэнэй ёhоор, тус турнирта СССР-эй, Италиин, Чехословакиин, Англиин, Франциин, Голландиин, США-гэй, Чилиин, Палестинын ба бусад оронуудай 16 бэрхэ шатаршад хабаадаха байна.

Турнир октябриин тэн болотор үргэлжэлхэ юм.

(ТАСС).

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократи[...] республикын Арадай арм[...] Главна командованиин мэд[...]

ПХЕНЬЯН, сентябриин [...] (ТАСС) Сеулай райондо ябу[...]нуудые хэжэ байгаа Арадай [...]миин частьнууд болбол гор[...] центртэ сүмэрэн орохые hэ[...] американска сэрэгүүдтэй гар [...]лалдаануудые хэбэ. Сеулай ра[...]до хэдэн үлэр болоhон байл[...]нуудта Арадай армиин частьн[...] дайсанай 2500 гаран солда[...] ба офицернүүдые алаhан ба [...] хатуулhан, дайсанай техни[...] олоор усадхаhан байна.

Сеулай ба Кенним рай[...] (Сеулай дэргэдэ) хүн зон Се[...] хамгаалха ябадалда угаа ехэ п[...]риотизм ба шэн зориг гаргана.

ПХЕНЬЯН, сентябриин [...] (ТАСС). Корейскэ арадай-де[...]ратическа республикын Ара[...] армиин Главна командовани [...]нөө үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Ара[...] армиин частьнууд американ[...] сэрэгүүдтэй хатуу шанга ба[...]даануудые ябуулжа, дайсанда [...] гээлтэ хоролтонуудые ушарууд[...]

Сентябриин 25-да американ[...] далайн пехото Сеулда сүм[...] орохо гэhэн hэдэлгэнүүдые ха[...]шэглэлээр хэhэн байна. Ара[...] армиин частьнууд үсэд ша[...] эсэргүүсэлтэ хэжэ байна. [...] байлдаануудта Арадай арм[...] частьнууд американска 1500 [...]ран солдадууд болон офицер[...]дые алаhан ба шархатуулhан ба[...]на. Дайсанай сэрэгэй ехэ техн[...] усадхагдаа, тэрэ тоодо 5 та[...] элдэб калибрын 10 гаран ехэ [...] усадхагдаhан байна.

Нактонган (Ракуто-ко) мүрэ[...] райондо Арадай армиин час[...]нууд контрдобтолго хэжэ бай[...] дайсантай хатуу шанга байл[...]нуудые ябуулба.

ПХЕНЬЯН, сентябриин [...] (ТАСС). Корейскэ арадай-демо[...]ратическа республикын Ара[...] армиин Главна командовани [...]нөө үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэб[...]

Сентябриин 26-да бүхы фро[...]нууд дээрэ Арадай армиин час[...]нууд дайсанай добтолжо бай[...] частьнуудтай хатуу шанга ба[...]даануудые ябуулаа. Сеулай рай[...]до американска сэрэгүүд ш[...] хүсэнүүдые ябуулжа, авиа[...] ба танкнуудай дэмжэлгээр [...] толгоёо үргэлжэлүүлбэ.

Сентябриин 26-да Сеул горо[...] хамгаалжа байгаа Арадай арм[...] частьнууд тоогоор олон дайс[...]да эсэргүү хамгаалалтын ү[...] байлдаануудые ябуулhан [...] контратакануудта ороhон бай[...] Сентябриин 25 ба 26-най хо[...] үдэрнүүдтэ Сеулай түлөө ба[...]даануудта Арадай армиин час[...]нууд дайсанай амиды хүсэн [...] техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтон[...]дые ушаруулаа. 17 танк, 9 [...] буу, 6 миномет усадхагдаба.

Бусад фронтнууд дээрэ Арад[...] армиин частьнууд хүсөөр үл[...] дайсантай хамгаалалтын хат[...] шанга байлдаануудые ябуулаа.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 2[...] (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээ[...] Арадай армиин частьнууд амер[...]канска сэрэгүүдтэй хатуу шан[...] байлдаануудые ябуулжа үргэлж[...]лөө гэжэ Корейскэ арадай-де[...]мократическа республикын Ар[...]дай армиин Главна командова[...] мүнөө үдэшэ мэдээсэбэ.

Сентябриин 26-да американск[...] сэрэгэй частьнууд Сеулда сүм[...]рэн орохо зорилгоор тус городо[...] хойто, баруун хойто ба баруу[...] урда талаhаань —3 шэглэлээ[...] үсэд добтолго хэhэн байна. Сеу[...]лые хамгаалжа байгаа Арадай армиин частьнууд танкова ба ар[...]тиллерийскэ частьнуудай дэмжэ[...]гээр контратакануудые нэгэтэ б[...]шэ хэhэн ба дайсанда ехэ гээлт[...] хоролтонуудые ушаруулhан ба[...]на. Сеулай хойто ба баруун урд[...] зүгэй обороны зарим участо[...] дээрэ Арадай армиин частьну[...]дай хэhэн контрсохилтонууд[...] ашаар дайсан 2—3 километр г[...] дэргээ сухаряа.

Сеулые хамгаалжа байгаа Ар[...]дай армиин частьнуудай офице[...]нууд ба солдадууд үзэгдөөгү[...] үндэр дайшалхы зориг гарга[...] Сеулай хүн зон—эрэшүүл ба эх[...]нэрнүүд Арадай армиин частьнуудтай хамтадаа столицые ха[...]гаалха ябадалда нэгэн хүн шэ[...]гээр боложо, патриотическа ш[...] зориг ба баатаршалга харуулна.

Сентябриин 26 ба 27-до Сеула[...] түлөө байлдаануудта дайсан[...] 1900 шахуу солдадууд болон оф[...]цернүүд алагдаhан ба шархата[...]hан байна. Дайсанай сэрэгэй ех[...] олон техникэ усадхагдаhан ба а[...]таhан болоно.

Харюусалгатай редактора[...] орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02396 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000